

Kontakten

Ericsson
LM

Nr 1

1954

LM-ARNAS TIDNING

Kontakten

LM-arnas tidning

Ansvarig utgivare: Hugo Lindberg
Redaktör: Sigv. Eklund, tel. 453
Red.-sekr.: Lennart Olander, tel. 457

Redaktionskommitté:

Bengt Barkland, Df, tel. 906
Sten Tiberg, VA, tel. 633
Nils Fredriksson, Vt 19, tel. 1319
Olle Svensson, Vt 19, tel. 287

Lokalredaktörer:

K-R Staf, Ermi, tel. 83; E Hellström, Sieverts Kabelverk, tel. 319; J Wäneland, SER, tel. 305; S von Melsted SRA tel. 211; M Steiner, Kabelverket, Älvsjö, tel. 31; B Larsson, Alpha, tel. 17; A Hofström SIB, P Nyhult, Rifa, tel. 109; C G Löfgren, FÖB; E Wandel, GR; S Jönsson, Katrineholm; U Erling, Söderhamn; Å Bergman, Karlskrona.

Omslagsbild:

En guldprydd kvartett från guldmedaljfesten för LM-trotjänare på Gillet den 22 december. Fru Hildur Wiman, 1. v., och fru Elvira Johansson, vilken tjänat LM Ericsson längst av de kvinnliga guldmedaljörerna, flankerar äldste »gullgossen», 79-åriga verktygsarbetaren Karl Johansson, medan herr Helge Jansson på reklamavdelningen pekar på ett intressant stycke i dir. Hemming Johanssons Minnesbok om LM Ericsson.

Ur innehållet:

	Sida
Telefonveteraner blir »gullgossar»	3
Samarbete och prestige	5
Spar tid — genom systematisk ordning	6
Tryck på knapparna så får Ni nummer!	7
»Utgångspunkt Afrika»	8
Rösten som är inne när Ni är ute	9
Sett och hört	10
Kastrup kopplar över	12
Kalle Kvalité contra Ville Varg	13
Julgransplundringarna	14
Världspremiär för ny hålkortsmaskin	15
Tobaksrökning och hjärtverksamhet	16
LM Ericssons IK fyller 15 år	17

Aktieöverlåtelse i Teléfonos de México

Överenskommelse har träffats mellan Continental Trading Inc., ett av Dr Axel Wenner-Grens företag, å ena sidan, och International Telephone & Telegraph Corporation och Teleric Inc., ett till LM Ericsson-koncernen anslutet företag, å andra sidan, angående övertagande av den aktiepost, som Dr Wenner-Gren innehade i Teléfonos de México, dvs. ca $\frac{1}{3}$ av företagets till 218 miljoner mexikanska pesos uppgående aktiekapital, vilket enligt beslut vid bolagsstämma i maj 1953 höjdes till 250 miljoner mexikanska pesos. Denna aktieökning placeras för närvarande huvudsakligen på den mexikanska allmänheten.

Efter denna transaktion är ITT- och LME-koncernernas aktieinnehav i det mexikanska telefonbolaget lika stora.

Nyorganisation

En sammanslagning av avdelningarna GR och A kommer att ske, huvudsakligen i avsikt att skapa förutsättningar för ett mera omfattande och intensivt försäljningsarbete.

Den nya avdelningen, GA, inrymmer i GR:s fastighet i Gröndal, som delvis kommer att ombyggas. Detta beräknas ta en tid av ca 4 mån. Till avdelning GA överflyttas också elektroakustiska laboratoriet, som dock stannar i nuvarande lokaler i Midsommarkransen. Genom flyttningen av avdelning A, och sedan avdelning T åtminstone till största delen kunnat flyttas till nybyggnaden vid Tellusborgsvägen blir ökat kontorsutrymme disponibelt i Midsommarkransen för kvarvarande avdelningar.

Följande personaldisposition meddelas:

Chef för avdelning GA blir ingenjör S Å Nilsson.

Teknisk chef ingenjör Eric Ledin.

Försäljningschef ingenjör Gösta Blume.

I samband med att ingenjör Ledin flyttar till GA övertager ingenjör K G Hansson befattningen som ZmC.

Huddingefabriken

Huddingefabriken (HU) flyttar administrativt från Älvsjö Kabelverk till Huvudfabriken från ingången av september 1954.

Platschef (HUC) blir ingenjör J Frenning.

Till verkställande direktör i LM Ericssons nya dotterföretag i Canada, Ericsson Telephone Sales of Canada Limited, har utnämnts E J L Kühn.

Företaget har sitt säte i Montreal.

Till utlandet

Följande personer har under den senaste tiden rest ut för tjänstgöring i utlandet:

Till Quilmes i Argentina, *Industrias Eléctricas de Quilmes S. A.*: ing. B Nyberg, Kabelverket.

Till Rio de Janeiro i Brasilien, *Ericsson do Brasil Comércio e Indústria S. A.*: ing. S O Englund, Dfl.

Till Spanien: ing. R Häggö, Df.

Till Caracas i Venezuela, *Cia Anónima Ericsson*: ing. I Hilfing.

Karlskronafabrikens tjänstemannaklubbs årsmöte

Vid KA tjänstemannaklubbs årsmöte som hölls i slutet av november valdes ing. Arne Kvist till ordförande efter ing. G Tyrberg, som bestämt avböjde återval.

Till sekreterare utsågs ing. V Holst efter fru Birkesjö, som avböjde omval, och som kassör omvaldes herr Siwe Andersson. Övriga ledamöter blev ing. Tyrberg och ing. E Olofsson.

Herr O Mellbourn framförde klubbens tack samt överlämnade vackra blomster till G Tyrberg för hängivet och intresserat arbete under fyra år på ordförandeposten.

Telefonaktiebolaget LM Ericssons arbetsledarklubbs styrelse

har följande sammansättning efter årsmötet den 12.2.1954.

Ordf. R Ericsson, Vt 15, v. ordf. H Friberg, Vt 22, kassör N Fredriksson, Vt 19, sekr. E Sandin, Vt 32, klubbm. R Broström, Vt 30, styrelsesuppl. H Appelgren, Vt 01, K Karlsson, Vt 07, revisorer A Östergren, Vt 11, I Ljungqvist, Vt 11, ledamot i företagsnämnden R Ericsson, Vt 15, med H Friberg, Vt 22, som ersättare, studieledare H Andersson, Vt 36, ombud i fritidskommittén K Karlsson, Vt 07, ombud i barnkolonikommittén G Johansson, Vt 37, ombud i KONTAKTENS redaktionskommitté N Fredriksson, Vt 19, ombud i skyddskommittén N Andersson Vt 19.

E Sandin

Decembervalet vid LME:s Tjänstemannaklubb av SIF

Vid decembervalet 1953 blev följande kandidater valda:

Företagsnämnden:

Ordinarie (två år): Elis Lantz, Trm, och Karl Bertil Olsbro, Cp.

Personliga suppleanter (två år): Alf Almgren, Trm, respektive Erik Skoog, Zl.

Fritidskommittén:

Ordinarie: Harold Björk, Avk, Suppleant: Karin Brandt, Eva.

Fullmäktige i stiftelsen Midsommargården:

Tore Ryberg, Dpl.

Matrådet:

Ordinarie: Inez Nilsson, Vi; Suppleant: Gunnar Fornehed, Csa.

Kontaktens redaktionskommitté:

Bengt Barkland, Df.

Hemming Johanssons Kamrathjälpfond:
John Lind, Gm.

LME:s Barnkoloni:

Ordinarie: Margit Forsström, Vp; Suppleant: Britta Olsson, Eva.

Revisorer i LME:s Fritidskommitté och LME:s barnkoloni:

Ordinarie: Eric Rickman; Suppleant: Lars Sundevall.

Fru Elvira Johansson, som tjänat hos LM Ericsson längst bland de kvinnliga guldmedaljörerna, mottager Minnesboken ur författarens, dir. Hemming Johansson, hand. Verkställande direktören Sven T. Åberg ser intresserat på.

Telefonveteraner

blir ”gullgossar”

Sin egen lyckas smed — guldsmed — kan man i högsta grad kalla årets äldste guldmedaljör, verktygsarbetaren Karl Johansson, när han tillsammans med 31 andra veteraner fick motta LM Ericssons förtjänstmedalj av styrelsens ordförande, bankdirektör Marcus Wallenberg, för deras trogna och mångåriga insatser vid LM-koncernens olika företag. Det var för tionde gången som medaljen delades ut, och det skedde liksom närmast föregående år på Hotell Gillet tisdagen den 22 december. Styrelseordförandens maka, fru Wallenberg, svarade för att medaljerna hängdes snyggt och prydligt på klänningar och rockuppslag. Verkställande dir. Sven Ture Åberg delade ut den sedvanliga gratifikationen, och företagets »grand old man» dir. Hemming Johansson gav varje medaljör ett exemplar av den av honom författade minnesboken om LM Ericsson, allt till brakande applåder från de inbjudna 5-årsjubilarerna samt medaljörernas bättre respektive sämre hälfter.

Årets äldste manlige medaljör var glade och pigge verktygsarbetaren Karl Johansson, som uppnått den aktningvärda åldern av 79 år. Han anställdes på LM Ericssons verktygsavdelning 1895, och har

sedan med undantag för några år, då han prövade lyckan på annat håll, helt ställt sina krafter till bolagets förfogande. Så småningom ledsnade han på de långa resorna från Spånga och begärde då förflyttning till AB Alpha, där han sedan har varit verksam.

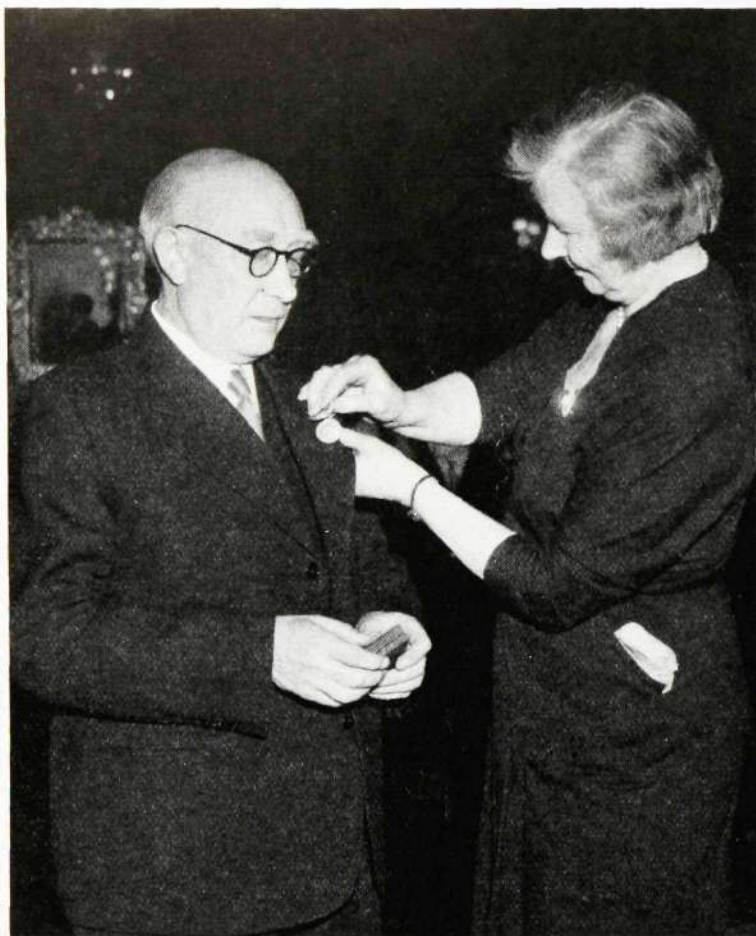
Den äkta söderkisen *Walter Lundin*, verktygsuppsättare på Vt 36, kunde skryta med att vara den, som arbetat längst på LM Ericsson bland årets medaljörer. År 1910 började denne glade »speleman» på verkstaden vid Tulegatan, där han först höll på med finmekaniska arbeten men övergick sedan till hopsättnings- och justeringsarbeten på 500-linjers väljarna. Till avkoppling brukar han ta ett nappatag med gäddorna i Värmdötrakten, när han inte med liv och lust kämpar i Verkskyddet förstås.

På pressningsavdelningen kan man återfinna den till åren äldsta kvinnliga guld-

medaljören, 66-åriga *Hildur Wiman* samt fru *Elvira Johansson*, som tjänat LM Ericsson längst av årets kvinnliga medaljörskull. Bägge är i sin dagliga gärning sysselsatta med planing och bockning av telefondetaljer.

Efter medaljutdelningen var det dags för den lekamliga välfägnaden. Till en spritande ingångsmarsch tågade man in till de festligt dukade borden, varvid fru Elvira Johansson fördes till bordet av bankdirektör Marcus Wallenberg och fru Hildur Wiman till kavaljer hade äldermannen Karl Johansson. Till »Balladen om Gustaf Blom» hjälptes man åt att i unison sång hylla varje medaljör och ackompanjerades av en ensemble ur LME-orkestern under musikdirektör Eric Malmbergs ledning, som även svarade för de matsmältningsbefrämjande tonerna under middagen. Högtidstalet hölls av direktör Marcus Wallenberg, som bland annat betonade den stora betydelse en trotjänarstab har för företaget. Att stanna kvar vid ett företag har såväl den anställda som företaget glädje av. »Det är inte säkert att grannens äpplen smakar bättre än dem man redan har i sin trädgård.»

Innan man reste sig från bordet för att tråda dansen och dela gamla minnen med

Styrelseordförändens maka, fru Marianne Wallenberg, fäster gulmedaljen på ing. Ernst Norlings rock-uppslag.

Utdelningen av 25-årsplaketterna

En fläkt från riddartidens tornerspel kände nog LM-arna vid Huvudfabriken strömma mot sig den 19 december, när smattande trumpetfanfarer i korridorer och verkstadslokaler tillkännagav, att plaketter för 25 års trogen tjänst delades ut på de olika avdelningarna. De plaketterspektive gratifikationsutdelande direktörerna Sven Ture Åberg och Hans Thorelli hade en lång och arbetsam vandring innan den sista trumpetfanfaren blåstes klockan ett, då samtliga hade fått sina plaketter och samlats till en gemensam lunch i tjänstemannamatsalen.

När alla var mätta och belåtna, framförde Sten Tiberg de närvarandes tack med en för ändamålet originell travestering av Ewald-sagan om eremitkräften och dess öden.

Följande »25-åringar» fick plaketten:

Huvudfabriken

Herr K Helge Andersson, Vt 19, herr K Hilmer Andersson, Vt 13, ing. Sven G Andersson, Trk, herr A Helmer Angelgård, Vt 11, ing. K Gunnar Berggren, Gn, herr Tage E Bergström, Vt 19, ing. Martin V Bjelksjö, Vtv, ing. Curt A A von Brömsen, Up, fru Anna M Bäckström, Vt 12, ing. Tord E Ehrner, Trs, herr Harald R A Ekhammar, Iv, herr A Gunnar Ericsson, Vt 27, herr Gustaf H Eriksson, Vt 42, ing. Rolf S O Eriksson, Gp, herr Rudolf T Ericsson, Vt 25, ing. K Birger Forsell, Vp,

de inbjudna 5-årsjubilarerna framfördes gästernas tack för maten av ny medaljerade verkställande direktören Berndt Fredriksson.

Tiden gick snabbt, och innan det var dags för uppbrott hade man dansat sig varm i smäktande wienervals och spritande hambo, sett på trolleri och icke minst lyssnat till de livfulla skildringar Birger Haglund gav av sina erfarenheter vid felsökning i telefonanläggningar. Man var alla ense om att den inramning medaljfesten hade fått var lika glänsande, som de medaljer som hade delats ut.

1953 års gulmedaljörer

Ing. Sven Almqvist, KV, fröken Olga Argenius, Ps, ing. Gunnar Atter, Ck, verkm. Daniel Bjurstad, GR, verkm. Berndt Fredriksson, Zmg, herr Axel Gustafsson, Vt 11, herr Birger Haglund, FÖB, fru Teresia Hansson, Vt 19, herr Helge Jansson, Ru, fru Elvira Johansson, Vt 12, verkm. Georg Johansson, Alpha, herr Gustav Johansson, Vt 11, herr Karl Johansson, Alpha, fru Dagmar Karlsson, Eva, herr Martin Lind, Vph, förman Axel Lindkvist, Vt 12, herr Walter Lundin, Vt 36, herr Tor Nilsson, Ermi, herr Fridolf Nordlund, K 36, ing. Ernst Norling, KV, herr Axel Nyholm, Vt 27, herr Julius Rosengren, Vt 27, förman

Carl Sahlén, KV, herr Alexander Sandberg, Vto, dir. Nils Sundevall, Indonesien, Kontrollant Bertil Svensson, K 27, fru Anna Söderberg, KV, herr Charles Tollqvist, Vtk, kontrollant John Törnqvist, GR, förman Martin Wallin, KV, fru Hildur Wiman, Vt 12, förman Fredrik Östman, KV.

Herr Ragnar Goding mottog sin plakett, för 25 års trogen tjänst, ur verkställande direktören Sven Ture Åbergs hand. Högtidligheten ägde som synes rum i arbetsmiljö, närmare bestämt på Vt 19.

Samarbete och prestige

herr Ragnar Goding, Vt 19, herr Edvin R T Grahn, Vt 25, herr G Evert Gustavson, Zm, herr Oscar G Hellberg, Vp, fru T Linnéa Hjelm, Vt 36, övering. J Olof S Hult, Dt, herr K G Albin Hultberg, Zm, fru E Siri Jansson, Vt 22, herr J F Hjalmar Jakobsson, Vt 15, fru Ingeborg C Johansson, Tt, fru Eivor E M Canstad, Gk, herr Oscar H Carlqvist, Vt 36, herr K Hjalmar Carlsson, Vt 63, fru Märta M Carlsson, Vt 63, herr Olof W Kjell, Iv, herr Sven G B Klingvall, Zm, herr S Erik Kullmert, Vt 07, ing. P Eric W Larson, Avk, ing. Eric G Ledin, Zm, herr Algot G Lindell, Vt 16, herr Eric H Lindström, Vt 39, kontrollant Gustav A Löwén, K 11, ing. K Hugo Mattsson, Dpl, herr Hans R V von Nolting, Eva, herr E Gösta Nordström, Vt 13, ing. Lars-Eric Norén, Cfs, ing. Arthur Olofsson, Cjs, övering. P Malte Patricks, ZC, ing. Eivind Reuterwall, He, ing. Sven M Rodhe, Tk, fru Greta M E Ryvik, Vt 32, ing. Eskil Sjöberg, Ym, ing. Curt S G Stockman, Zm, övering. F Ragnar Stålemark, TC, herr S Ivar Svensson, Vt 15, herr Sven V Söderberg, Vt 60, ing. Sten A E Tiberg, VA, ing. Edvin Tillgren, Nas, ing. Hjalmar Tuveson, Yf, fröken Märta S V Wahlbom, Vp, fröken Margit I E Waller, Les, herr K Rickard Öhman, Vt 27, herr Harry O Österberg, Vt 27.

(Forts. på sid. 18)

Ovan ser vi herr Gustaf Eriksson, Vt 42, vid plaketöverlämnandet, och nedan ing. Sten Tiberg beundra plaketten på sitt arbetsrum. Överingenjör Edv. Jonsson ser intresserat på.

»Samarbete på arbetsplatsen» har under senare år blivit något av ett slagord. Ofta är det väl en fras, som används i högtidliga sammanhang utan att det är riktigt klart, vad talaren avser. Vid andra tillfällen använder man uttrycket för att betona, att alla vi som är anställda på en arbetsplats har en verklig intressegemenskap, att vi »alla sitter i samma båt». Att så är fallet, är väl också alltför påtagligt för att det ytterligare skall behöva understrykas. Udermåligen arbetsprestationer, slarv och dålig organisation medför ju inte bara att produkterna blir dyrare utan försäkrar i längden också otrivsel på arbetsplatsen.

När man talar om samarbete på arbetsplatsen ligger det väl närmast till hands att tänka på det dagliga samarbetet i de olika arbetsgrupperna: Ditt och mitt samarbete med våra närmaste arbetskamrater, arbetsledare och de övriga som vi dagligen har kontakt med i arbetet. Det samarbetet skulle nog i många fall kunna förbättras och är därför värt att fundera lite på.

»Ja, det är nog sant, men inte beror det på mej, för jag har då gjort vad jag kunnat, för att förbättra samarbetet», tycker jag mej höra någon säga. Men har Du verkligen det? Skulle Du åtminstone inte kunna tänka efter, om Du inte kan göra något mer?

Det påstås att en grosshandlare, som med ett par av sina medhjälpare diskuterade hur en fråga skulle ordnas, avslutade ett samtal så här: »Ja, pojkar, ni har så rätt så rätt, men det ger jag faen i.» Vi andra går som regel ännu ett steg längre genom att inte ens vilja medge — ofta inte ens för oss själva — att ett tillvägagångssätt, som föreslagits av någon annan, är bättre

än det egna förslaget. Speciellt gäller detta om förslaget kommer från en yngre eller från en underordnad. Och det är väl ingen, som i dylika fall inte låter den som har några synpunkter att komma med, tala till punkt och själv lyssnar uppmärksamt — eller hur?

Bakom obenägenheten att tacksamt begagna sig av andras förslag — och den obenägenheten har vi *alla* och inte bara chefer eller andra personer i förtroendeställning — ligger i allmänhet rädsla för att förlora prestige. Men är det ändå inte nödvändigt att vi vänjer oss att bortse från dylika prestigehänsyn, om vi i längden skall kunna behålla vår prestige på arbetsplatsen?

Även i det dagliga umgänget på arbetsplatsen dikterar nog den löjliga rädslan för prestigeförlust litet för mycket våra handlingar. Det skulle nog inte vara till skada för arbetseffektiviteten utan tvärtom om vi *alla visade litet mera personligt intresse* för dem vi dagligen samarbetar med. Tro inte att det missförstås, om Du visar intresse för någon arbetskamrats eller medhjälparens personliga bekymmer. Härigenom kan Du kanske få möjlighet att förstå varför vederbörande i olika situationer reagerar så eller så, och detta kanske sedan inte irriterar Dig så mycket som tidigare. Och inte förlorar Du någon verklig prestige genom att på så sätt jämställa Dig med någon som Du kanske inte känner Dig så helt »jämställd» med.

Varför skulle vi inte litet mera än vi gör försöka förbättra det dagliga samarbetet? Ett verkligt samarbete kräver respekt för andras åsikter och kanske också litet mera tolerans.

S Bö

Spar tid —

genom systematisk ordning

»Och så tar vi en kopia, fröken!»

Det betyder, att man tar minst tre kopior; en för chefen, en för sin privata del och en för någonting oförutsett. De två kopiorna sätter man i en pärm för att ha till hands, när det där oförutsedda inträffar. Sedan dröjer det kanske ett år, kanske flera, innan ett alldeles likadant ärende uppenbarar sig, men då har man totalt glömt bort under vilken bokstav man placerat kopian. Det kan också göra detsamma, för under tiden har instruktionerna blivit ändrade. Ett helt litet bibliotek växer fram för dessa alldeles onödiga kopior. Dem, som man verkligen skulle kunna ha nytta av, hittar man inte i all bråten. Nej, det rationellaste är att inte arkivera någonting, som inte är unikt.»

Ovanstående insändare fanns att läsa i Aftonbladet för någon tid sedan. Har vi inte lite var stått inför samma situation som författaren — »En flicka på kontor» — så träffande skildrat. Hur lång tid använder Ni per dag att leta efter papper? Papper som sitter i pärmar, ligger i korgar, på bord eller andra uppsamlingsplatser. Svaren blir säkert mycket varierande beroende på om man har sina papper huller om buller eller systematiskt ordnade.

För många slag av skriftliga dokument, som skall sparas, är det inget större problem att ordna dessa. Löpande korrespondens ordnar man exempelvis på kund, order insorteras i nummerföljd eller i kronologisk ordning (vid leveransbevakning), för dokument tillhörande en viss affär eller anläggning tillämpas dossier-systemet osv. Det finns emellertid en del dokument, som inte lämpligen kan ordnas enligt de anförda exemplen. Dessa dokument är kanske ej så många till antalet, men de är viktiga som grundläggande för företagets organisation. Som exempel kan nämnas organisationsplaner, förteckningar över nummerserier, personalinstruktioner, instruktioner för beordringsrutiner, föreskrifter för tillverkning, provning och montage, tekniska beskrivningar o. d.

Det systematiska ordnandet av de grundläggande dokumenten kräver emellertid ett på sak uppbyggt klassificeringssystem, och detta system har vi i form av LME-registret. Detta omfattar två delar, nämligen ABC-registret och decimalregistret.

ABC-REGISTRET är ett *varuregister*, som ligger till grund för klassificering och beteckning av standardiserade produkter inom LME:s verksamhetsområden. Beteckningarna, som består av tre bokstäver och fyra (eller i vissa fall fem eller sex) siffror, t. ex. ABC 1234, används som katalogbeteckningar och för numrering av ritningar, specifikationer, operationskort och tillverkningsorder.

Insortering av ABC-betecknade dokument framgår bäst av våra referenspärmar över artikelförteckningar.

DECIMALREGISTRET är ett *verksamhetsregister*, som ligger till grund för klassificering, numrering och insortering på sak

av sådana för företaget viktiga dokument, som rör dess verksamhet och de hjälpmedel, som erfordras för denna verksamhet.

Decimalregistret omfattar tio huvudgrupper, numrerade 0—9. Varje sådan huvudgrupp indelas i undergrupper med 2-siffriga nummer. Undergrupperna indelas slutligen i klasser med 4-siffriga (ibland 5-siffriga) nummer.

Hur skall man nu begagna sig av decimalregistrets systematik? Svaret är enkelt: På samma sätt som man klassar och numrerar dokument, tillhörande de standardiserade produkterna enligt ABC-registret, klassar och numrerar man de dokument, som rör verksamheten enligt decimalregistret.

Ett nummer, baserat på decimalregistret, består av två delar nämligen klassnumret och dokumentets individuella nummer. Om dokumentet är knutet till en ABC-betecknad produkt, användes ABC-beteckningen som det individuella numret t. ex. 1531-ABC 9716, vilket betyder montageföreskrift för apparat ABC 9716.

Om dokumentet *ej kan knytas* till en ABC-betecknad produkt, uttages det individuella numret i löpande nummerföljd inom klassen t. ex.

1224-121, vilket betyder en instruktion för E-order rutinen.

Varje decimalnumrerat dokument insorteras och arkiveras under sitt klassnummer. Dokument med ABC-beteckningar som individuellt nummer ordnas inom klassen i ABC-följd. Dokument med löpande individuella nummer ordnas inom klassen i löpande nummerföljd.

Den systematiska ordning man får genom att numrera, sortera och arkivera enligt LME-registret har redan införts både på verkstaden och de flesta kontorsavdelningarna inom LME/HF. Man vinner härigenom den stora fördelen att snabbt kunna få tag i det dokument man söker.

Man spar tid och tiden kostar också pengar.

(Forts. på sid. 18)

Tryck på knapparna så får Ni numret!

Knappsatssystem av L M Ericssons tillverkning har nyligen börjat provas vid Mälarhöjdens telefonstation av 100 anställda vid LME, som fått sina privata apparater utbyta mot telefoner med knappsat i stället för fingerskiva.

Arbetet med de bägge system, som nu skall provas, har pågått sedan flera år, och pionjärer har varit ingenjörerna Svante Hjertstrand på avdelning Stationsteknik och Erik Hullegård på LME:s Utvecklingsavdelning. Sedermera har flera av våra tekniker bearbetat problemet, och de nu huvudansvariga är, utom de ovan nämnda, dr Christian Jacobæus, ingenjörerna Gunnar Svala och Bengt Barkland på Utvecklingsavdelningen, som *Kontakten* förmått lyfta på slöjan vid en intervju.

Knappast något kan vara så bra som en knappsat om vi vill skapa något bättre än fingerskivan, har man sagt LME-tekniker emellan. Ty varför skulle fingerskivans karakteristiska rasslande representera den tekniskt fulltoniga framtidsmusiken? Sagt och gjort, man satte sig ned för att konstruera något nytt och bättre, ett system med knappsat för abonnenterna. Resultatet blev mycket givande. Fram kom nämligen efter några års arbete inte bara ett, utan två olika knappsatssystem. Och nu har man nått så långt att ett prov i praktisk drift är förestående.

— Vid konstruktionsarbetet har vi gått efter två huvudlinjer, berättar dr Jacobæus, en av de varmaste förespråkarna för den nya idén. Bägge systemen kännetecknas förstas av att man använder en knappsat på abonnentapparaten.

Hur ser nu en knappsat ut, och hur används den? Ja, hur den ser ut får vi en god bild av genom fotografierna. Hur den används och hur den fungerar ska vi här försöka tala om både för de tekniskt initierade och de blott och bart intresserade.

»Sexsiffrigt på tredjedelen av en sekund»

— Att använda knappsat är väldigt enkelt, faktiskt enklare än att vrida på fingerskivan, säger ing. Svala, som är en av de huvudansvariga. När man skall telefonera lyfter man som vanligt mikrotelefonen och inväntar svarston. Sedan trycker man — i tur och ordning — in de knappar som svarar mot numret.

Flickan ovan har just »knappat in» ett nummer på en knappsat av »system Svala», medan bilden till höger åskådliggör knappsatens placering enligt »system Hjertstrand».

Om jag nu skall ringa Fröken Ur — populär dam — trycker jag alltså först in knapp 2, så knapp 3, knapp 9 och sedan knapp 0 tre gånger i följd.

Knappmanövreringen sker väldigt fort när man fått upp vanan, och tekniskt möter inga hinder för upp till 15 knapptryckningar per sekund. Detta i sin tur innebär, att man kan slå ett sexsiffrigt nummer på drygt tredjedelen av en sekund. Fast därtill krävs nog en ovanligt pianistisk fingerfärdighet.

Vad händer då under de 60 tusendels sekunder, som erfordras för varje siffra? I det system som jag närmast sysslat med och som vi kallat tonfrekvenssystemet inkopplas i telefonapparaten en induktor

(ingen ringinduktor, utan vad man hittills har kallat en induktionsspole) till en kondensator, som tidigare laddats upp från linjen. Kondensatorn och induktorn bildar då en svängningskrets, som via linjen till registret i telefonstationen ger ifrån sig en dämpad elektrisk svängning med en frekvens (tonhöjd) som beror på bl. a. antalet lindningsvarv på induktorn. När man trycker ned en annan knapp på apparatens knappsat, får man ett annat antal lindningsvarv inkopplat och därmed en annan frekvens. Abonnenten kan faktiskt höra dessa tonstötter som små knäppar, som påminner om dem man kan få från en fiolsträng. Dessa tonfrekvensimpulser förstärkas i en tonmottagare i anslutning till stationens register och sor-

”Utgångspunkt Afrika”

teras alltefter sin frekvens med hjälp av 10 filter till 10 olika glimrör, som vart och ett svarar mot en av de 10 siffrorna. Glimröret påverkas alltså av tonfrekvensimpulsen från knapptryckningen och sluter strömmen till motsvarande stångmagnet på koordinatväljaren i den mera ordnbara delen av registret. Som sagt, alltsammans på 60 tusendels sekund för varje siffra.

Det måste dock medges, att det är inte uteslutande för att göra det angenämt för abonnenten att telefonera som man har givit honom en knappsats, som medger stor snabbhet när han slår numret. Saken har en annan sida också.

Ekonomiska fördelar

Vi har som bekant nu vårt telefonsystem med koordinatväljare, vilket medger större hastighet vid uppställandet av kopplingarna. Fingerskivan är egentligen för långsam för att man skall kunna utnyttja den kopplingshastighet som koordinatväljarsystemet ger.

Med ett knappsatsystem kan vi räkna med att få bättre balans mellan impulsgivning och kopplingshastighet i stationen. Man uppnår en tidsbesparing av några sekunder pr samtal. Härigenom kan besparingar i kopplingsorgan och ledningar göras. Den som telefonerar mycket i sitt arbete har också direkt nytta av tidsvinsten. Av de i marknaden förekommande stationssystemen torde f. ö. endast KV-systemen medge att »knappsatsfarten» kan utnyttjas. Knappsats och koordinatväljare blir en logisk kombination.

Knappsatspremiär i LME-växeln

— Jag började grubbla på knappsatsssystem redan hösten 1945, och vi har gjort ungefär tio typer tills vi slutligen stannade för den här, säger ing. Hjertstrand, konstruktör av det andra system med knappsats, som nu skall provas. Det här utförandet blev klart på våren 1949, och den första provanläggningen sattes i trafik i LME:s växel redan i november 1949, och har varit i drift sedan dess, dvs. i drygt fyra år.

Hur arbetar det nya systemet?

— Jo, där sker signalering i form av motståndändringar i apparatkretsen. Dessa ändringar registreras av en mätutrustning i registret på stationen. Så långt bygger systemet på samma grund som system bearbetade på andra håll. Det karakteristiska hos mitt system är att motståndsmätningen sker i båda strömriktningarna, och att därigenom tillräckligt antal kombinationer uppnås med endast fyra olika motståndsvärden. Varje siffra kännetecknas nämligen av en viss kombination av motstånd i respektive

Verkställande direktören vid Asea, Ake F Vrethem, gjorde i höstas en resa till Sydafrika och har i anslutning till denna berättat om några intryck i personaltidningen »Vi Aseater» under rubriken »Utgångspunkt Afrika». Hans synpunkter på ett svenskt storföretags förbindelser med denna marknad har en allmängiltighet, som gör dem intressanta även utanför aseafolkets egna led. KONTAKTEN har därför tillåtit sig att saxa ett avsnitt ur artikeln, som inledningsvis anger några Asea-leveranser till Sydafrika.

»Maskinerna är inte så många, men de har arbetat bra, och sådant har fackets folk väl reda på. Och därför har vi förutsättningar att kunna sälja fler — märk väl, förutsatt att specifikationer, priser, leveranstider och betalningsvillkor är så konkurrenskraftiga att kunden övervinner sina naturliga betänkligheter mot att köpa från en relativt ovanlig, långt bort belägen leverantör i ett avlägset och relativt obekant land (och naturligtvis förutsatt att han trots rådande valutarestriktioner kan få importlicens för leverans från Sverige).

Jag var stolt och glad varje gång jag träffade på några maskiner med märkplåten Asea i någon sydafrikansk fabrik, där redan ansiktsfärgen hos huvudparten av arbetarna och skyltarna på olika bantuspråk gör miljön främmande för en svensk. Men samtidigt kände jag också alltid en önskan att »ta i trä», och jag

strömriktning. Detta uppnås genom att motståndselementen serie- eller parallellkopplas med likriktare. Genom att endast fyra motståndsvärden förekommer kan dessa säkert urskiljas.

Vad innebär Mälärhöjdsprovet?

Så några ord om avsikten med Mälärhöjdsprovet. De båda LME-systemen har fungerat i stort sett tillfredsställande i anslutning till den egna växeln, framhåller dr Jacobæus.

Vi anser emellertid att det provet inte är tillräckligt hårt och ger en rättvis bild av påfrestningarna i praktisk drift; vad vi vill är ett mera fältmässigt prov. Det är detta vi avser med försöket i Mälärhöjden.

100 LM-are »knappar in» på prov

Vi har — med Televerkets benägna tillstånd — valt ut 100 abonnenter, vilka

tänkte ungefär som så: »Mätte verkligen alla de Aseater hemma i Sverige som beräknat och ritat och tillverkat och satt ihop och provat den här maskinen ha tänkt på att den skall stå och arbeta här tusen mil hemifrån och att den här ute kanske ensam inom många tiotals mils omkrets skall representera Aseakvalitet och svensk kvalitet. Mätte den vara välkonstruerad och vältillverkad och mätte den gå bra; det behövs, för vi har många handicap i konkurrensen.»

Jag behöver inte här närmare påpeka hur viktigt det är att vi upprätthåller och ökar vår export. Jag skulle önska att alla som har med produkternas tillkomst i något stadium att göra — det vill säga de allra flesta i vår organisation — ville tänka sig in i att »deras» vara kan komma att hamna »mitt i mörkaste Afrika» och där kanske inom ett betydande distrikt genom sitt uppförande i driften bestämma om den någonsin skall få några efterföljare i form av nya Asea-exportvaror eller ej.

Ännu en sak om exporten: Det är ofta ett slitsamt, nervöst och otacksamt jobb att vara representant i ett främmande land för en firma långt borta i det dimhöljda Sverige. Representanterna där ute behöver all hjälp och all service de kan få hemifrån, och de behöver snabba och rediga svar på brev och telegram. Och de behöver framför allt leveranser, i rätt kvantitet, rätt kvalitet och på rätt tid. Då kan de ha utsikter att skaffa fler order.

är anslutna till Mälärhöjdens automatstation med abonnentnummer som börjar på 46. Dessa 100 har vi anslutit till en specialgrupp, där vi har utrustning för att motta knappsatsimpulser.

De lyckliga (?) 100 har vi valt på frivillig väg bland LME:s arbetare och tjänstemän. Provet har rönt stort intresse, och vi har fått in många fler anmälningar än de 100 som fordrades.

Det har givetvis också stor betydelse för Televerket att få reda på hur systemen ter sig såväl ur abonnentens synpunkt som driftsmässigt. Televerket visade f. ö. ett eget knappsatsystem på sin jubileumsutställning på Skansen i somras.

Det intressanta provet i Mälärhöjden pågår först ett år, sedan ett år i taget efter ansökan. Ännu är det för tidigt att uttala sig om den framtida betydelsen av de båda systemen med knappsatser.

Ja, man kan väl knappast önska annat än lycka till!

år 1949 var dessa färdiga, och genom Televerkets försorg provades huvudparten av dem hos läkare och andra personer, som man förmodade skulle ha god nytta av telefonsvararen.

På sommaren 1952 började Vt 36, som annars svarar för hopsättning av 500-linjers väljare, XY-väljare och jacklister, med tillverkning av telefonsvarare och under 1953 var ett antal färdiga för distribution till Televerket, som placerat en stor order på telefonsvarare hos L M Ericsson.

Så här fungerar telefonsvararen

Telefonsvararen är enkelt uttryckt en apparat, som kopplas in mellan telefonledningen och telefonapparaten, och har till uppgift att besvara anrop under abonnentens frånvaro — därest denne så önskar. Telefonsvararens huvuddel, som innehåller förstärkare, in- och avspelningsorgan, motor, reläer etc., ryms under en plåtkåpa med dimensionerna höjd 22 cm, längd 27 cm och bredd 15 cm.

Alla manöverorgan är inbyggda i ett manöverställ, format som en platt låda, på vilket en vanlig bordapparat placeras, och med vars knappar abonnenten gör in- och urkopplingarna.

(Forts. på sid. 18)

Rösten som är inne när Ni är ute...

När L M Ericsson för några år sedan tog upp problemet telefonsvarare till behandling uppställdes som mål för arbetet att skapa en apparat, som på enklast tänkbara sätt skulle kunna manövreras av en telefonabonnent. Den skulle vara så enkel och driftsäker i konstruktionen, att den under alla omständigheter kunde fullgöra sin uppgift att ge telefonsvar när abonnenten inte kunde göra detta själv.

Tack vare goda råd från många håll — vilka vi gärna har följt — har vi småningom fått telefonsvararen att fungera fint, säger ingenjör Oscar Ericsson, som haft ansvaret för konstruktionsarbetet. På många håll arbetas på området, och vi försöker naturligtvis följa med.

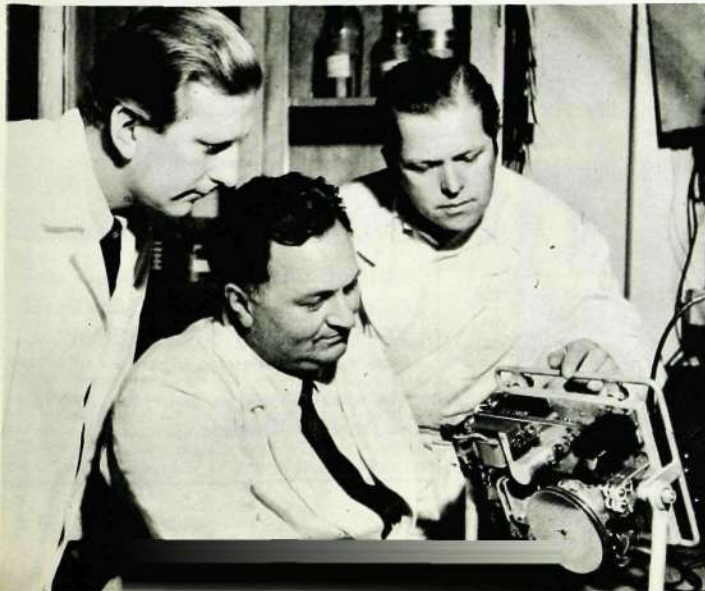
Redan på nyåret 1947 började arbetet med utformningen av telefonsvararen. Tidigare hade en del försök gjorts vid Svenska Radioaktiebolaget, men direktör Hugo Blomberg, som då var chef för utvecklingsavdelningen vid Huvudfabriken, hade under sin vistelse i Amerika fått nya uppslag. Dessa omsattes nu i praktiken.

Efter ett år var det första laboratorieprovet färdigt, men naturligtvis var det behäftat med en hel del svagheter. Dessa avhjälpes när den nya apparaten byggdes, och denna stod klar på sommaren 1948. Denna telefonsvarare utsattes sedan för hjälptes när den nya apparaten byggdes, och man hade kommit så långt att 20 apparater provtillverkades. I mitten av

Nedan syns konstruktören, ing. Oscar Ericsson, begrunda sitt verk tillsammans med ingenjörerna Ingemar Jansson och Rudolf Nordström. T. h. verkmästare W. H. Larsson och herr Lennart Lundberg i provrummet för telefonsvarare.

Telefonsvararen är inrymd i en kåpa av plåt, lackerad i grått. Telefonapparaten placeras på manöverstället. Den »idiot-säkra» intalningsknappen synes inom den vita ringen till vänster.

Sett och hört

NK-klockan på eget torn

Den stora NK-klockan, som tidigare monterades på dåvarande Telefontornet av LM Ericsson och som togs bort i samband med rivningen av tornet efter eldsvådan i juni 1952, visar nu åter tiden för stockholmarna, men denna gång från ett eget torn på NK:s tak. Tornet med klockan har en sammanlagd höjd av 26 meter över taket, och klocka, torn och fundament väger tillsammans bortemot 30 ton. Klockan roterar 5 varv i minuten. 90 meter neonrör har gått åt till visare och urtavla.

Försäljarkonferens i Saltsjöbaden

FÖB:s försäljarkonferens hölls veckohelgen 9–10 januari, och var liksom föregående år förlagd till Grand Hotel Saltsjöbaden. Bolagets säljande personal, såväl från Stockholm som från filialerna ute i landet, deltog.

Under ordförandeskap av direktör Tore Ericsson ventilerades och diskuterades försäljningsorganisationen samt lokala och gemensamma problem. Lördagskvälens träff gav rika tillfällen till detaljdiskussioner man och man emellan.

Svensk-amerikan på visit

I slutet av förra året gjorde Gunnar Ericsson från Rockford i Illinois, USA, vid sin sejour i Sverige även ett besök hos sina gamla arbetskamrater vid automat-svarvningsavdelningen på LM Ericsson. Ericsson var anställd på gamla LM åren 1903–1906, men stugan blev honom för trång, och 1907 emigrerade han till det stora landet i väster. På bilden ses f. d. LM-aren utbyta gamla minnen med de forna arbetskamraterna, verktygsarbetaren Carl Nylander (t. v.) och automat-skötaren Evert Wittenström. Ericsson, som är 69 år, har pensionerats från sin befattning som chef för verktygsavdelningen vid Sundstrands fabriker i Illinois

Karlskronafabriken får egen tidning

Vid karlskronafabriken har en ny tidning utgetts, som enligt redaktörerna Bergman och Ewell inte gör anspråk på att utgöra något slags konkurrentföretag till Kontakten. Tidningen, som bär det klingande namnet »Jul-Pingel» med underrubriken »Julstörning för LM-are i KA», har skrivits och redigerats speciellt för tjänstemän och arbetsledare i Karlskrona.

Den lilla tidningen har ett vällovligt syfte vilket i någon mån framgår av den anmälan som inleder det litterära alstret. I denna heter det:

»Vilka faktorer inverkar på ett företags framgång, de anställdas trivsel och de tillverkade produkternas kvalitet? Det

finns helt visst många svar på den frågan och vi skulle tro, att en doktorsavhandling eller liknande minst skulle kunna åstadkommas för att besvara frågan. Men nu ämnar vi inte här presentera en uttömmande och allsidig analys, eftersom utrymmet i vår tidning är alltför begränsat och vi livligt understöder den givna parollen att spara papper. Vi vill bara peka på betydelsen av att ägna andan och samarbetsviljan inom företaget stor uppmärksamhet. Enligt vår enkla mening kan mycket göras för att med små medel göra underverk på detta område.

Som ett av de små medlen vill vi med denna lilla publikation bidra med att om möjligt främja en god anda och samarbetsvilja inom fabriken och därmed skapa förutsättningar för företagets framgång, produkternas höga kvalitet och de anställdas trivsel.

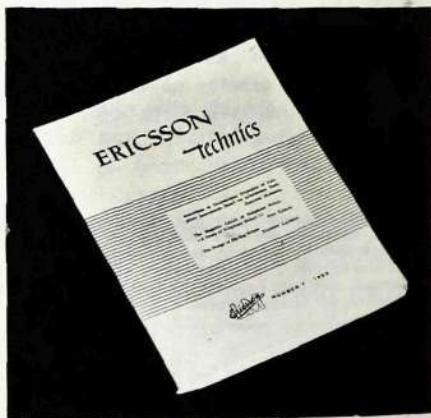
Redaktionen.»

I ingressen kan man vidare läsa:

»Publikationen förmodas i fortsättningen utkomma sporadiskt då och då med ojämna mellanrum eller ibland när andan faller på.»

Ericsson Technics i nytt utförande

LM Ericssons mera vetenskapligt betonade publikation Ericsson Technics har från och med år 1953 kommit ut i nytt utförande. Så har t. ex. formatet lagts om från tidigare A 4 (210 × 297 mm) till B 5 (176 × 250 mm). Publikationen utges med två nummer per år.

Utflyktståg till gurkstan

LME:s fritidskommitté anordnar söndagen den 14 mars ett utflyktståg till Västerås. I tåget medföljer även biografvagn och dansvagn.

Vik alltså söndagen den 14 mars för ett besök i Västerås.

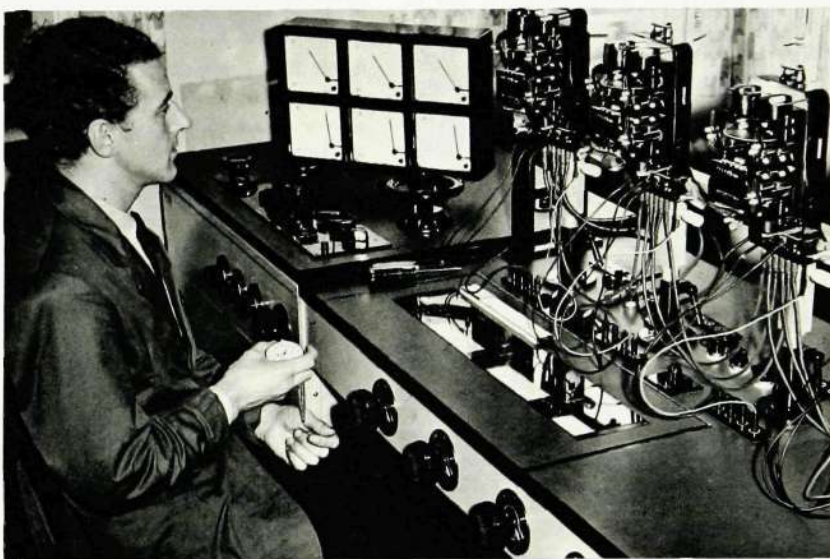
Bildsvepet

LM Ericsson har haft besök av colombianska expresidenten, Dr Alfonso Lopez, och Colombias ambassadör i London, Dr José Maria Villa Real, med damer. Ovan studerar sällskapet utsyning av kabelmattor.

T. h.: Vid ett av de mest trafikerade gatuhörnen i centrum av Montreal är LM Ericssons kanadensiska bolag, Ericsson Telephone Sales of Canada Limited, inrymt.

Ovan ses Venezuelas chargé d'affaires i Stockholm, Emilio Keusch Torres, pröva LM Ericssons första telefonapparat i demonstrationsrummet vid Huvudfabriken. T. h.: En helt ny justerutrustning för el-mätare har av Ermi levererats till AB Linköpings Elverk. Leveransen omfattade bl. a. justerutrustningar för en- och trefasmätare, och bilden visar trefasbordet. Därunder: I november—december förra året anordnades i Cairo en elektroteknisk expo »Electronic Exhibition», i vilken även LM Ericsson deltog med en uppskattad monter.

Kastrup kopplar över

Ännu en KV-station
i Köpenhamns
automatnät i drift

På morgonen söndagen den 10 januari kunde telefonabonnenterna i förorten Kastrup söder om Köpenhamn ta del av sin nya automatiska telefonstations förmåga att leta på rätt nummer. Deras gamla induktionsapparater hade tidigare bytts ut mot automatapparater, och under natten till söndagen gjordes överkoppling av de 4 000 apparaterna till den nya automatstationen för 6 000 linjer inom distriktet.

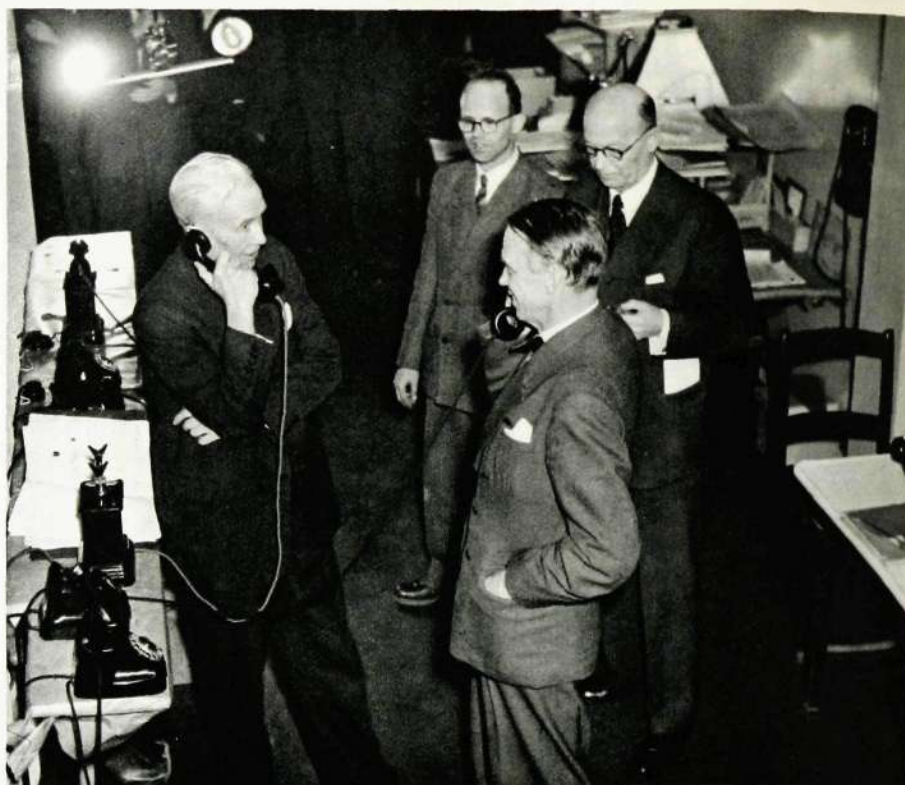
Den lyckade överkopplingen väckte stor uppmärksamhet bland danskt telefonfolk. Automatstationen arbetade redan från början till stor belåtenhet, ett resultat som till en del kan tillskrivas de erfarenheter, L M Ericsson vann vid automatiseringen av telefonnätet i Aarhus förra året, och den noggranna provningen, som delvis skett efter nya principer.

19 KV-stationer för 82 500 linjer

L M Ericsson erhöll år 1950 beställning på automatisering av Köpenhamns telefonnät. Ordern omfattade 19 koordinatväljarstationer för 82 500 linjer och en tandemstation för förmedling av trafiken mellan de olika stationerna i Köpenhamnsnätet.

I juni 1953 kunde en första del av tandemstationen sättas i drift, till att börja med endast för förmedling av trafiken mellan de halvautomatiska stationerna, som redan fanns inom nätet. Utökning har sedan skett i flera etapper, så att stationen nu omfattar ca 2 000 linjer.

Den första helautomatiska telefonstationen i Köpenhamn tillkom i december förra året i och med att stationen Valby för

Direktör G Irming, till vänster, i Köbenhavns Telefon A/S, och L M Ericssons verkställande direktör Sven T Åberg utväxlar det första samtalet över automatstationen i Kastrup, medan övering, J A R Nielsen, till höger, och avdelningsing. V Johansen är åskådare.

2 000 linjer öppnades. Stationen var endast avsedd för nya abonnenter, varför någon överkoppling av gammal central ej ägde rum.

Automatiseringen av ett så stort område som Köpenhamn kan givetvis ej fullbordas på en gång utan måste ske i etapper. Det nya automatsystemet måste därför kunna samarbeta med de redan befintliga stationerna och på ett sådant sätt, att abonnenterna har så liten känning som möjligt av samtrafiken. L M Ericsson har levererat utrustning, avsedd för samarbetet mellan det gamla och nya systemet. De halvautomatiska stationerna som redan fanns, har ändrats, så att de abonnenter, som är anslutna till dessa, automatiskt kan koppla till de nya helautomatiska stationerna. Trafiken från de manuella stationerna däremot förmedlas av telefonister, som med hjälp av knappsatser kopplar samtalen till automatabonnenterna.

Samarbete med danska bolagen

Av valutaskäl måste en stor del av de i beställningen ingående detaljerna tillverkas i Danmark, varför L M Ericssons danska samarbetande företag, Telefon Fabrik Automatic A/S, tillhandahåller linjereläer, samtalsräknare m. m. samt svarar för monteringen av koordinatväljare och detaljer, som levereras från Stockholm. Kraftanläggningar och kabel köps från danska fabriker. Stationsmontagen

omhänderhas av L M Ericsson A/S i Köpenhamn med hjälp av personal från stationsavdelningen i Stockholm.

I fortsättningen skall varje år ett antal nya automatstationer sättas i drift i Köpenhamn, och man beräknar, att automatiseringen skall vara avslutad 1958 med alla 19 centralerna i trafik.

Även danskarna telejubilerar

Nu är det danskarnas tur att fira telejubileum. Våra sydliga vänners sekeljubel inträffar emellertid först i år, och Den danske statstelegraf är alltså ett år yngre än det svenska televerket.

Som sig bör firar man jubileet även filatelistiskt. Märket visar en antik telegrafapparat, och endast en valör släpps ut, nämligen 30 öre. Färgen är röd, och utgivningsdatum var 2 februari.

KALLE KVALITÉ contra VILLE VARG

Kvalitetspropaganda på avlöningskuvert

Ett led i den kvalitetspropaganda som bedrivs vid Huvudfabriken är de uppmaningar till kvalitetsmedvetande som nu förekommer på verkstadens avlöningskuvert. Konkurrenten på världsmarknaden är hård, och det gäller därför, att endast kvalitetsprodukter lämnar företaget, så att LM-varorna verkligen håller vad de lovar. Propagandaperioden omfattar nio veckor, och de fyra första veckornas paroller kan beskådas nedan.

Konkurrensen på världsmarknaden har ytterligare hårdnat. För att våra produkter skall ha samma avsättningsmöjligheter som tidigare är det ett livsvillkor för bolaget, att endast kvalitetsprodukter lämnar fabriken.

Här ovan ser ni Kalle Kvalité som har förklarat krig mot Ville Varg som han vill kasta ut om hort får hjälp av Dig.

Du är osolidarisk mot Dina arbetskamrater om Du gör ett slarvigt arbete. Om inte alla ser till att det endast är kvalitetsdetaljer, som tillverkas, får den, som skall utföra nästa tempo på biten, svårigheter med att utföra det snabbt och väl.

Ville Varg är den som alltid slarvar på, förtjänsten för kamraterna den tar han bort också.

Det är förlätligt att göra en varg, men det är oförlätligt att försöka dölla den.

Ville Varg är sabotör svält nu ut'en så han dör.

Du är inte själv orsaken till alla "vargar" på detaljer, som du har att göra med, men Du är den förste som ser dem. Slå då omedelbart larm till förman eller arbetsbefäl, så att "Ville Varg" blir inburrad i tid.

Ville Varg det är en gosse som alltid står på lur i frihet bär han aldrig gå, så sätt'en kvickt i bur!

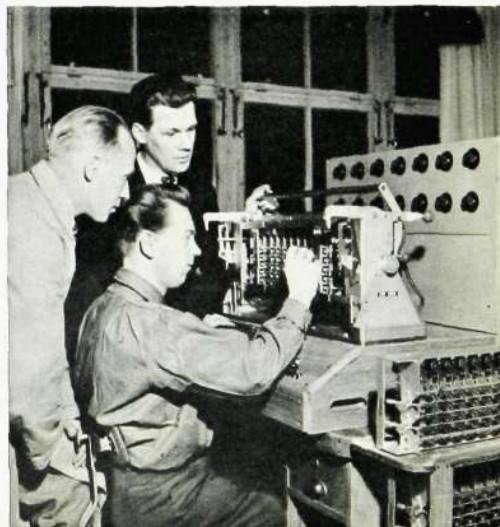
Överst ing. A Spångberg, Cr. och ing. G. Johansson, Cr. inbegripna i tekniska funderingar medan herr Roland Eriksson, Vt 37, sittande, är sysselsatt med driftdämpning i en reläsats.

Nya mätutrustningar underlättar mätning och kontroll

För driftdämpnings- och obalansmätningar har man på Vt 37 till hjälp en modern mätutrustning, där alla instrument som erfordras för ovanstående mätningar är inrymda i en och samma panel. Tack vare en praktisk placering av instrumenten i kombination med ett fåtal manöverorgan kan man få stor avverkningskapacitet.

Universalprovpallar för automatisk kontroll av oförbundna koordinatväljare utgör en viktig länk i kontrollkedjan, och bidrar till att LM-kvaliteten höjs därigenom att felprocenten, orsakad av den »mänskliga faktorn», minskar. En sådan universalprovpall finns på avdelning Vt 22, och den kan anpassas efter samtliga koordinatväljartyper. I provpallen får koordinatväljarna genomgå en serie provningsprogram, varvid en noggrann kontroll erhålls av såväl den mekaniska som den elektriska funktionen hos väljarna.

Nedan en provpall för koordinatväljare på Vt 22. Ing. J. Sundberg, Cr. visar en teknisk finesse för förman Lind, medan provaren herr Gustav Sjöberg utför ett litet justeringstempo för att väljaren skall fungera perfekt.

Med ljusen tindrande i håret spred Lucia, fröken Marita Mohlin, ljus i vintermörkret.

Barnen glädde sig särskilt åt Linus, buktalaren Lars Sieverts talande docka.

Den traditionella julgransplundringen vid Ermi hölls i år lördagen den 16 januari. Etthundrafemtio barn deltog i festen, och ledsagades av ca 100 mammor och pappor. Folkdansande ingenjören Gunnar Persson från HF ledde lekarna kring granen, och programmet i övrigt upptog bl. a. barnuppträdanden, trolleriföreställning och sist men inte minst ett besök av Tomtefar och Tomtemor, som delade ut gottpåsar till alla snälla barn, d. v. s. alla barn.

Härskaror av barn på julgransplundring

»Välkommen åter Linus» ljöd det ur hundratals barnamunnar när den kände buktalaren Lars Sievert framförde sin talande docka i full frihet vid julgransplundringen på HF lördagen och söndagen efter Trettondag jul.

Över 500 barn med förhoppningsfulla pappor och mammor — plundrarskaran uppgick båda dagarna till inte mindre än 1 100 — gjorde sitt bästa för att med krumsprång och allehanda handklappningar exekvera de invecklade turerna i Råven raskar över isen, Små grodorna... Vi äro musikanter... och allt vad de nu heter under överinseende av lugne och danserfarne Gunnar Persson, som med hjälp av medlemmar ur LM Ericssons folkdanslag dels gav prov på sina färdigheter och dels bidrog till att hålla de ringlekande vid granen. Fritidskommittén svarade även detta år för arrangemangen.

En gottpåse, skänkt av Försäljningen, blev sedan varje barns färdkost när det så småningom var dags att bryta upp. Då byltades ungarna på ordentligt med ylle, för det var bitande kallt ute.

Tre musicerande flickor applåderades kraftigt vid julfesten på Kabelverket i Älvsjö, och Jultomten i egen hög person glädde förväntansfulla barn med gottpåsar.

Den sedvanliga julfesten vid Kabelverket i Älvsjö blev även den en hejsjudundrande tillställning för de anställda med familj. Saft, tårter och kakor i långa banor konsumerades av de 200 barnen; de stora fick nöja sig med kaffe!

Lekledare var som sig bör ing. Gunnar Persson från HF, och Kabelverkets dragspelare Sune Johansson stod för musiken. Ringdansen gick som vanligt med hög fart, och alla hade kungligt roligt.

En trio som belönades med kraftiga applåder var tre musicerande flickor, 12-åriga tvillingarna Berith och Margaretha Lundin, döttrar till fru Ingrid Lundin, anställd vid Kabelverket, samt deras kamrat, 11-åriga Agnetha Björkman. Berith trakterade trumpet, medan Margaretha briljerade med B-kornett och Agnetha visade sig vara ett blivande ess i ess-kornett.

Kabelverkets egen trolleriprofessor, F Löfling, underhöll därefter med sina konster, vilket givetvis väckte beundran och jubel.

Dans kring granen avslöt festen, och när de välfyllda gottpåsarna utdelades kunde man inte missta sig på att alla barnen var belåtna...

Men även Lucia har naturligtvis firats traditionsenligt, med högtidlighet i Huvudfabrikens matsalar tidigt på morgonen lördagen den 12 december.

Med tindrande ljus i håret spred där Marita Mohlin, Vtk, ljus i vintermörkret med sina tärnor. Fritidskommittén stod för värdskapet och bjöd på blandad underhållning av bl. a. LM-kören, som sjöng *Den mörka natt nu gången är* och *Nu stige jublets ton*; vidare förekom solosång av Kurt Tiborg, Vt 27, och Inez Nilsson läste Luciadikten. Som minne överlämnade Fritidskommitténs ordförande ett Lucia-smycke till ljusdrottningen.

Festen slöt så med kaffedrickning och långdans. För den timliga välfägnaden svarade ICA, som dagen till ära bjöd på kaffe med dopp.

Luciafirandet vid Katrineholmsfabriken

började redan kl. 6 på lördagsmorgonen. Lucia möttes vid infarten till fabriken av flammande marschaller, redan detta skänkande den rätta »Lussestämningen».

I lunchrummet hade Korporationsklubben ordnat med långbord, och här var dukat för kaffe med lussekatter. Fröken Anita Kempe var årets Lucia, och hon gjorde effektiv entré med sex tärnor och en tomte.

Efter sång av Lucia med tärnor och en dialog på vers mellan Lucia och tomten överlämnade verkställare Sven Eriksson, Kh 52, på Korporationsklubbens vägnar ett smycke till Lucia. Herrar Adolf Arndt och Nils Lindvall, Kh 52, bjöd på vacker musik. Och som avslutning tråddes som sig bör långdans!

Världspremiär för ny hålkortsmaskin

Samtidigt som Televerket i november förra året firade sitt 100-årsjubileum installerades på Telebyrån i Stockholm det första exemplaret av en s. k. märkstansmaskin, vilken är det senaste tillskottet till Powers-Samas-familjens hålkortsmaskiner. LM Ericssons Driftkontroll AB representerar detta brittiska fabrikan i Sverige, och har dessutom börjat tillverka en del kompletterande aggregat för hålkortsanläggningar.

En intressant nyhet med den nya anläggningen — som i första hand är avsedd för fakturering av interurbansamtal och telegram för Televerkets Stockholmsdistrikt — är att telefonisterna som regel inte längre själva behöver räkna ut avgifterna för rikssamtalen.

LME Driftkontroll AB har nämligen tillverkat ett »skräddarsytt taxeringsaggregat», vilket sköter den saken.

Aggregatet, som är uppbyggt av reläer och koordinatväljare och alltigenom är av svensk tillverkning, är kopplat till märkstansmaskinen med kablar. Genom en vridning på några rattar klaras elegant alla taxeändringar i de olika avståndsklasserna.

Det svenska televerket är därmed först i världen med detta nya system, som innebär en mycket långt driven mekanisering och rationalisering. De vanliga »remsorna» för räkningar på rikssamtal ersätts med hålkort, stansade efter ett visst system.

Den nya hålkortsanläggningen är kort sagt en kombination av en märkstansmaskin och en kalkylator. Märkstansmaskinen arbetar med fotoceller, som »läser» vanliga blyertsanteckningar på hålkorten.

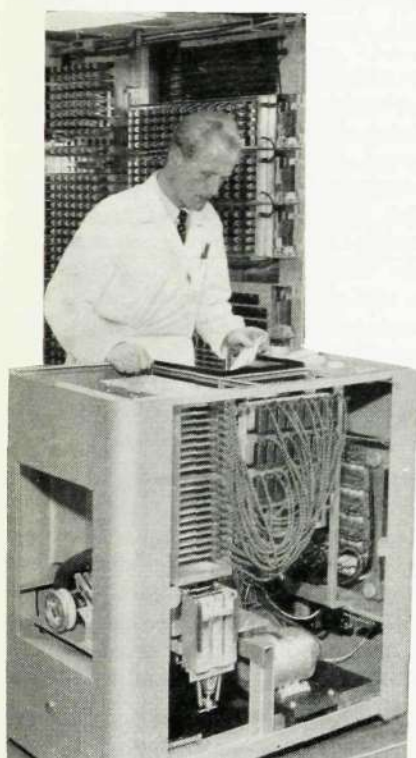
Detta är vad som sker

i den nya hålkortsmaskinen. Telefonisterna streckar avgängsnummer samt

underlag för beloppsuträkningen — avståndsklass, periodantal och ev. tilläggsavgifter, avi, il osv., men skriver i övrigt ut rikssamtalsspecifikationerna på samma sätt som hittills. Vanlig blyerts används för både streckning och skrivning.

Korten sändes med rörpost till hålkortsavdelningen, där de köres genom märkstansmaskinen. Strecken avkännes, taxeringsaggregatet räknar ut belopp, och telefonnummer, periodantal och belopp stansas. Hela proceduren tar kortare tid än en halv sekund per kort. Märkstansmaskinen kontrollerar streckningen. Den godkänner sålunda inte kort som markerats fel eller för svagt. Sådana kort ramlar ut i speciella fack för korrigerig.

När alla kort stansats »översätts» hålen till klarskrift i en översättningsmaskin. Samtidigt dateras korten, ett arbete som telefonisterna tidigare fått göra för hand. »Översättningen» måste givetvis ske för att abonnenterna skall kunna läsa uppgifterna.

De tre hålkortsmaskinerna på bilden överst skall bl. a. sköta summeringen av ca 60 000 kort per dag.

Ing. K Frey vid LME Driftkontroll i trimningsbestyr vid märkstansmaskinen. I bakgrunden taxeringsaggregatet.

Bilden t. h. visar hur en samtalsdebitering på hålkort ser ut, enligt det nya systemet. Strecken behövs för märkstansmaskinen, hålen för övriga hålkortsmaskiner och texten för abonnenten.

Nr 236080		Dag 25H 1		Stans 10.48		Tidsbest		-3 Kr 00520	
07 0 0 0 0 0		1 1 1 1 1		Aglb		Taxest		Per 0 0 1	
1 1 1 1 1		2 2 2 2 2		12450		A 2 2 2		1 1 1	
3 3 3 3 3		4 4 4 4 4		Ting Pettersson		B 4 4 4		2 2 2	
4 4 4 4 4		5 5 5 5 5		1055 Aglb		C 5 N		A 3 3	
5 5 5 5 5		6 6 6 6 6		Eso. sp.		notl 6 S		B 4 4 4	
6 6 6 6 6		7 7 7 7 7		k 11 9		övr 7 N		C 5 N	
7 7 7 7 7		8 8 8 8 8				8 6		notl 6 S	
8 8 8 8 8		9 9 9 9 9				9 N		övr 7 N	
9 9 9 9 9						8 6		k 11 9	
						9 N			

Fält för streckning av avgångsapparats nummer samt hålstaning av nummer mm.

Fält för streckning av uppgifter som bestämmer priestet, såsom periodantal, taxeklass mm. samt hålstaning av pria.

Tobaksrökning och hjärtverksamhet

Av största betydelse för både läkare och allmänhet är särskilt två frågor:

1. Kan tobaksrökning åstadkomma rubbningar i organens funktioner, t. ex. stora den normala hjärtverksamheten?

2. Kan rökning ge upphov till sjukdomar av olika slag?

Jag skall först redogöra för tobaksrökningens omedelbara inverkan på hjärtverksamheten och sedan något diskutera det eventuella sambandet mellan tobaksbruk och åderförkalkning.

Om man undersöker en person, som röker en cigarett, iakttar man en stegring av pulsen på 5—10—20 slag i minuten eller mera. Hos särskilt känsliga individer kan pulsstegringen bli avsevärd; ända upp till 50—60 slag i minuten eller mera. Detta är dock mycket ovanligt. Pulsen håller sig i de flesta fall regelbunden vid rökning, men i vissa fall kan en viss oregelbundenhet uppstå genom uppkomsten av s. k. extraslag. Det känns som om hjärtat gör en volt i bröstet, en kort paus kommer och sedan slår hjärtat regelbundet igen. Detta är ingenting farligt men kan stundom ge upphov till ångslan.

Blodtrycket stiger vid rökning i regel 10—20 mm kvicksilver hos friska personer men *kan* hos personer lidande av förhöjt blodtryck stiga med 60—70 mm. En dylik stegring av trycket bör icke negligeras och kan hos dessa sjuka personer tänkas medverka till uppkomsten av en hjärnblödning. Jag känner dock icke till något fall, där en hjärnblödning bevisligen uppstått i omedelbart samband med tobaksrökning. Personer lidande av förhöjt blodtryck bör dock iaktta särskild försiktighet med tobak och helst avstå från densamma.

Stegringen av såväl puls som blodtryck är tämligen kortvarig och går tillbaka till utgångsvärdet efter 30—45 minuter. Rökning leder även till en sammandragning av de perifera kärlen i armar och ben med en sänkning av hudtemperaturen på ca 6°. Huruvida rökning även leder

till en sammandragning av blodkärlen i hjärtat, de s. k. kranskärlen, har länge stått under diskussion. Detta är en mycket viktig fråga.

Om det vore så, att tobaken generellt ledde till en krampaktig sammandragning av kranskärlen, skulle detta innebära ett minskat blodflöde till hjärtat. Detta vore särskilt olyckligt för personer lidande av åderförkalkning i hjärtat och s. k. hjärtkramp (angina pectoris). Hos dessa personer har blodkärlen i hjärtat delvis grott igen, förkalkats och blivit för trånga samt delvis förlorat sin naturliga elasticitet.

Skulle dessutom tobaken ha någon nämnvärd kärlförträngande effekt, borde dessa personer få betydande hjärtbesvär vid rökning. De allra flesta hjärtsjuka personer tål dock måttlig tobaksrökning utan att få ökade besvär. Men det finns hjärtsjuka, som får svår hjärtkramp (angina pectoris) och en allvarlig rubbning av hjärtverksamheten vid rökning av exempelvis en cigarett. Dessa fall är dock dessbättre mycket sällsynta.

Vid en del djurförsök har man funnit, att nikotin verkar sammandragande på hjärtats kranskärl. Andra försök har givit motsägande resultat. Hur människans kranskärl reagerar på nikotin är okänt. För att söka få någon klarhet i denna viktiga fråga, har jag under de 2—3 senaste åren medelst en speciell metod utfört ett stort antal undersökningar, som bekostats av AB Svenska Tobaksmonopolet.

Försöken har utförts så att försökspersonerna först fått inandas en syrefattig gasblandning innehållande 6,5 % syre i stället för luftens vanliga 21 %. På detta sätt reduceras blodets och även hjärtats syrehalt avsevärt — med ca 30 %. Därefter har tobaksrök eller rent nikotin tillförts, och hjärtverksamheten har hela tiden registrerats medelst en elektrokardiograf. På de erhållna elektrokardiogrammen har hjärtverksamheten kunnat studeras före och efter tillförsel av nikotin.

Sedan tobaksrökningen vid slutet av 1500-talet började vinna insteg i Europa har dess eventuella skadlighet livligt debatterats bland såväl läkare som lekmän.

Doktor Bertil von Ahn redogör i denna artikel för sin syn på tobaksfrågan i egenskap av läkare. Frågan kan ses från många synpunkter, inte minst ekonomiska och medicinskt hygieniska, framhåller han.

Försöken har omfattat friska personer i två åldersgrupper: dels 20—25-åringar, dels 40—55-åringar. Det visade sig att tobaksrökning under syrebristandning påverkade hjärtverksamheten anmärkningsvärt litet. Resultatet blev ungefär detsamma, antingen försökspersonerna fick röka cigarett, cigarr eller fick rent nikotin insprutat direkt i blodet. Även de äldre försökspersonerna klarade detta ganska påfrestande prov utan besvär.

Om nikotinet har någon nämnvärd sammandragande effekt på kranskärlen i hjärtat, skulle man ha väntat sig en försämrad hjärtfunktion under detta belastningsprov. Endast i 3 eller 4 av ungefär 130 rök- och nikotinförsök kunde möjligen ett försämrat hjärtarbete föreligga under provet. Det förefaller således icke som om nikotinet antagna sammandragande verkan på kranskärlen i människohjärtat vore så stark. Detta innebär givetvis icke, att tobaksbruk under en lång följd av år skulle vara utan nämnvärd inverkan på hjärtat.

Härvid kommer vi in på frågan om det *kroniska tobaksbrukets inverkan på hjärtat*. Det har tidigare antagits, att ett excessivt tobaksbruk skulle kunna förorsaka åderförkalkning i hjärtat och härigenom även medverka till uppkomsten av blodpropp i hjärtat. Huruvida detta är riktigt, vet man f. n. ingenting om med säkerhet.

Försök att åstadkomma åderförkalkning hos kaniner medelst nikotin har gjorts. Hos försöksdjuren har man härvid även fått fram kärlförändringar, som liknar dem man finner hos människan vid åderförkalkning. Hos andra djur har man i allmänhet misslyckats med att reproducera dessa fynd.

(Forts. på sid. 18)

LM Ericssons IK fyller 15 år

Den 4 december firade LM Ericssons IK sin femtonåriga födelsedag med en jubileumsträff vid Lida Friluftsgård, där ca 85 personer hade mött upp för att få vara med om en trivsamt kväll i idrottsandans tecken. Stämningen var redan från början på toppen.

Idrottsklubbens ordförande började med att hälsa alla välkomna och vände sig då särskilt till Stockholmskorpens vice ordförande E Rörvall, Rikskorpens representant, N Hagman, och LME-Företagens Idrottsförbunds ordförande, S Erlandsson.

Sedan Erlandsson framfört gratulationer till LME IK från de övriga koncernföretagen och överlämnat till idrottsledaren H Forsberg en bok till tack för dennes arbete för koncernidrotten, talade Rörvall på Stockholmskorpens vägnar och uttryckte bl. a. den åsikten att LME IK inom en snar framtid skulle bli den dominerande korpklubben i Stockholm.

Därefter vidtog utdelning av de priser, som välvilligt ställts till förfogande av affärsinnehavare i Hägersten, samt utdelades två poängpris som tillföll Sune Rönnqvist, Cj, för hans goda insatser i orientering under de två senaste åren, och till mästerspelaren i tennis, Lennart Andersson, Vt 11. Dessutom utdelades förtjänsttecken för utmärkt ledarskap eller utomordentliga insatser på idrottsbanan till följande personer: Ulla Najström, Gk, Edvin Olsson, Vt 12, Axel Lindkvist, Vt 12, Uno Jehler, RfC, Tore Jonasson, Cb.

Litet idrottstatistik

Att personalen vid LM-koncernen får allt större intresse för allmän idrott, ger nedanstående uppgifter belägg för, vilka anger resultat som nåtts under år 1953:

LM-arna har stött kula från Telefonplan till Stadion (i medeltal 7,32 meter).

Nio LM-torn har man hoppat över (i medeltal 124 cm).

I längdhopp har man avverkat sträckan Telefonplan—Hornsplan (i medeltal 4,16 meter).

438 olika 100-meterslopp har presterats på 1 timme, 42 minuter och 6 sekunder (14,1 sekunder per individ).

Diskus har likt ett flygande tefat kastats från Telefonplan över Stadshustornet till Lidingöbron.

18 mil och 7½ kilometer har tillryggelagts av 1500-meterslöparna med en genomsnittlig tid av 5.40.8 per man.

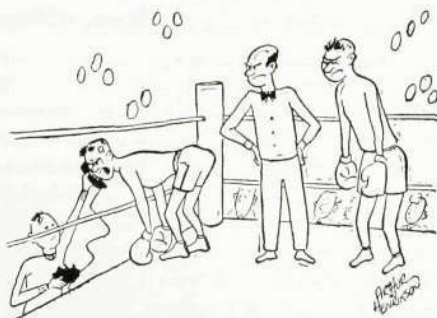

Prisbordet var översåttat med förnämliga priser då LME IK 15-årsjubilerade med träff på Lida Friluftsgård.

Waldemar Sundgren, Yb, Thure Ericsson, Cnt.

En av klubbens stiftare, Nils Hagman, ABA, höll efter prisutdelningen ett kort anförande och nämnde bl. a. den episoden, när han lyckades med att få allroundfenomenet Uno Jehler att springa åt rakt motsatt håll i en orienteringslöpning. På sedvanligt sätt utbringades slutligen ett fyrfaldigt leve för idrottsklubben och pristagarna, varefter dansen trädde till tonerna av Henning Hanssons trio. Omkring midnatt var det dock slut på det roliga, och färden ställdes i abonnerade bussar åter till Telefonplan.

Börje

— Jag har ju sagt att du inte får störa mig i jobbet.

Karlskronas skyttar tävlar om mästerskapet

Karlskronafabriken har haft klubbmästerskap i gevärsskytte under hösten. Ett 20-tal skyttar ställde upp, och kampen blev hård om den åtråvärda mästartiteln.

I den välarrangerade tävlingen blev Rune Karlsson, Vt 58, slutlig segrare och klubbmästare med Ragnar Andersson, Vt 06, på andra plats.

Resultat:

Mästerskapet: 1. Rune Karlsson 116 poäng, 2. Ragnar Andersson 114 poäng, 3. Lars Karlsson 108 poäng.

Klass 4 och 5: 1. Rune Karlsson, 2. Lars Karlsson, 3. Ragnar Andersson.

Klass 2: 1. Tage Pettersson, 2. Roland Odehammar, 3. Allan Blixt.

Klass 1: 1. Gunnar Karlsson, 2. Birger Ramberg, 3. Göte Sjöstrand, 4. Stig Pettersson, 5. Gösta Andersson, 6. Gunnar Pettersson, 7. Erik Larsson.

Koncernmästerskapen i handboll för damer och herrar kommer i år att spelas i Eriksdalshallen lördag—söndag den 20—21 mars 1954 och arrangeras av Radiola Sportförening.

25-årsplaketterna

(Forts. från sida 5)

Telesignalfabriken

Förman Gottfrid Gustafsson, ing. Sten Åke Nilsson, fru Karin C Ryhr.

Kabelverket

Herr Torsten G Halldén, herr Karl E Karlsson, herr Per W R Karlsson, fru Gulli A M Regnér-Olsson, förman K Gustav Ståhlknapp.

Söderhamnsfabriken

Förman Elof F A Jonsson.

AB Alpha

Ing. Evald Apelby, ing. Evert Karlsson, fru Eivor Lundberg, förman Uno Lundén, förman Carl Nordh, försäljningschef Gösta Thorén, verk. K Evert Wängelin, herr Knut A Andersson, herr F Ture Bergholm, herr Gustav Carlsson, herr J Manfred Sandberg, herr A Albin Sundberg, herr Paul Tancred.

LM Ericssons Svenska Försäljnings AB

Fröken Signe M Fridolfsson, fröken Margit S Sandberg, ing. Harald D Stiernborg, verk. Gösta W Zernblad, herr John E Emanuelsson, herr N Lennart Hansson, herr Henning K A Utterhed, fru Elin Pettersson, Malmöfilialen.

LM Ericssons Mätinstrument AB

Ing. Adolf V Drougge, fru Harriet M Günther, fru Ebba K Ljunggren, förman W Martin Svahn, herr Gustav H Engström, herr Oskar F Claesson, fröken Magda E Svensson.

AB Svenska Elektronrör

Herr Gunnar Roos.

LM Ericssons Signalaktiebolag

Ing. Gunnar Lindblom.

AB Rifa

Ing. C Gustav Eklund.

Ullandet

Ing. Nils E Eriksson, Venezuela, herr Carl G Johansson, Colombia, herr L Henry Clausen, Brasilien, dir. Hans Y Kraepelien, USA, herr E Bertil Åman, Colombia.

Spar tid —

(Forts. från sida 6)

Det bör kanske tilläggas, att det hör en alfabetisk förteckning så väl till ABC-registret som till decimalregistret. Söker man exempelvis efter instruktioner gällande tillverkningsorder, så finner man under detta ord i den alfabetiska förteckningen att de har klassnummer 1231.

»Att samla handlingar på hög är främst ett utslag av räddhåga», skriver sign. Don

Herald i »Advertising Agency». Han fortsätter: »Folk på kontor, från chefer till kontorsbiträden arkiverar allt, därför att de vill ha bevis att falla tillbaka på i händelse av bråk.

Kontorschefen i ett stort företag uttryckte det så här: »Det är nödvändigt att spara en del papper, men varje liten papperslapp blir inte värdefull bara därför att det står något maskinskrivet på den.» Om någon *telefonerar* och frågar om någonting och han genast får svar, är saken klar. Men om han i stället *skriver*, då arkiveras hans brev och en kopia av svaret. Men inte nog med det, på kontoret som gör denna förfrågan arkiverar man både en kopia av deras brev och svarsbrevet. Sen får de där papperen antagligen ligga kvar i arkiven, tills båda kontoren brinner upp.

Jag förstår mycket väl att vissa papper och handlingar ovedersägligen har sitt värde. Men hur stort och hur länge?

Varenda dag kommer jag gång efter annan på mig själv med att sträcka ut armen mot korgen för papper som skall sparas, hejdar mig, knycklar ihop vad jag har i handen och kastar det i papperskorgen. Vi kan alla undvika att lägga på hög genom eftertanke och beslutsamhet.»

Ni kan spara tid genom att systematiskt numrera, sortera och arkivera sådana dokument, som verkligen skall sparas.

G Grönwall

Rösten som är inne

(Forts. från sida 9)

En finess på manöverstället är den »idiotsäkra» intalningsknappen. Denna är nämligen återfjädrande och helt infälld i lådan, så att den ej ofrivilligt kan tryckas in. Härtill fordras en penna eller liknande spetsigt föremål.

För den utländska marknaden finnes även — vilket förtjänar nämnas — ett utförande där manöverorganen är placerade på telefonsvararens kåpa. På grund av de olika telefontyper som förekommer kan man nämligen inte räkna med att det tidigare nämnda manöverstället alltid passar.

Magnetiska folien tröttnar aldrig att magnetiseras om

Telefonsvararen arbetar efter samma principer som moderna bandinspelningsapparater. Meddelandet tas upp på magnetisk väg och registreras på en folie av magnetiskt material. Allt man behöver göra är att trycka in två knappar på manöverstället och sedan tala in sitt meddelande i telefonen precis som vanligt. Den disponibla inspelningstiden är ca en halv minut, vilket efter ingående under-

sökningar visat sig vara den lämpligaste tidslängden och räcker till minst 50 ord.

Går abonnenten ut, eller av någon anledning inte vill svara i telefonen, trycker han bara in en knapp i manöverstället. Sedan besvaras varje ankommande samtal med abonnentens egen röst, och inom parentes kan nämnas att rösten återgives utomordentligt.

Samma meddelande kan av telefonsvararen upprepas nästan obegränsat antal gånger under flera år och på samma folie. Då ett nytt meddelande talas in suddas det gamla meddelandet ut. (En folie med intalat meddelande har på prov körts över 8 000 timmar när detta skrives. Röstent raspar inte alls, utan har samma fina kvalitet som vid intalandet.)

Telefonsvararen är närmast avsedd för läkare, advokater, affärsmän och andra personer, vilka ofta är borta från sin ordinarie arbetsplats och önskar lämna besked om tid för återkomst osv.

En ytterligare finess hos LM Ericssons telefonsvarare är att den även kan anslutas till bandspelare för registrering av korta *inkommande* meddelanden.

Tobaksrökning och hjärtverksamhet

(Forts. från sida 16)

Det synes därför som om kaninen vore särskilt känslig för nikotin. Man måste för den skull vara mycket försiktig, då det gäller att dra slutsatser av dessa djurförsök och icke utan vidare anse dem tillämpliga även på människan.

Som stöd för hypotesen, att tobaken skulle kunna främja uppkomsten av åderförkalkning i hjärtat hos människan, har man ofta framfört den på de senaste decennierna starkt ökade cigarettkonsumtionen. Samtidigt med stegringen av denna har det nämligen även skett en betydande stegring av en viss hjärtsjukdom, blodpropp i hjärtat. Även den stegrade frekvensen av andra sjukdomar, såsom magsår och lungkräfta, har förklarats på samma sätt.

Då det gäller hjärt- och magsjukdomar, har stegringen av dessa varit betydligt större hos män än hos kvinnor, trots att stegringen av cigarettkonsumtionen varit förhållandevis större hos kvinnorna. Orsaken till uppkomsten av en viss sjukdom, t. ex. det åderförkalkade hjärtat, är visst icke enhetlig, utan ett flertal olika faktorer samverkar säkerligen.

Det är ju så, att vi människor samtidigt är utsatta för ett flertal olika skadligheter såsom infektionssjukdomar, hets och jäkt i arbetet, överdriven fetma, för litet nattsömn, m. fl. Dessutom torde en viss ärftlig benägenhet för vissa sjukdomar spela en icke oväsentlig roll. Medlemmar av vissa släkter sjuknar oftare

i hjärtsjukdomar eller magsjukdomar, medan andra oftare får blodsjukdomar eller kräfta.

Frågan huruvida tobaksrökning under en lång följd av år kan främja uppkomsten av åderförkalkning i hjärtat, kan ännu icke besvaras utan måste lämnas öppen. Här möter vetenskapsmannen ett stort utforskat fält, liksom då det gäller den nu även mycket aktuella frågan, huruvida det kan föreligga något samband mellan excessiv cigarrettrökning och lungkräfta. (Eftertryck förbjudes.)

Verkstadsklubben vid Katrineholmsfabriken

har haft årsmöte, med val av ny styrelse. Den nya styrelsen har följande sammansättning: ordförande Gunnar Eriksson, Kh 54, vice ordförande Allan Johansson, Kh 54, sekreterare Karin Söderberg, Kh 52, vice sekreterare Lars-Inge Jansson, Kh 51, och kassör Hans Andersson, Kh 51.

Verkskyddsutbildningen i Karlskrona

Under hösten och vintern har verkskyddsutbildning bedrivits vid Karlskronafabriken med ett 100-tal intresserade deltagare. Övningarna, som omfattat alla förekommande tjänstegrenar, har som regel förlagts omedelbart efter arbetstidens slut på eftermiddagarna, då kaffe och smörgåsar serverats som trevlig inledning.

— Utbildningen har gått planenligt, framhåller verkskyddsledaren, ing. B Callmin, och på det stora hela taget kan de uppnådda färdigheterna betraktas som tillfredsställande. Många trevliga episoder har också inträffat, som lättat upp humöret och därmed bidragit till att skapa en trivsam stämning bland deltagarna. Alla har också varit synnerligen villiga och angelägna att ta del av den visdom, som instruktörerna med civilförsvarsassistent Löfgren i spetsen meddelat.

KONTAKTNYTT

Tacksamheten svallar ibland kvantitativt över alla gränser, nämligen när jubilarer och andra sänder ut tackkort till vänner och bekanta. Tiden är inne för en rationalisering, och Kontakten erbjuder därför alla LM-are förmånen att fritt få disponera några rader i Kontakten, då de tackar för uppvaktning.

Libanons president besöker automatstationen i Beyrouth

I november månad avslutades monteringsarbetena på automatstationen och interurbanstationen i Beyrouth, vilka kontrakterades med den libanesiska telefonförvaltningen i början av år 1951.

Stationslokalerna besöktes av Libanons president, Camille Charmoun, som åtföljdes av bl. a. regeringschefen, Abdullah Gafi, PTT-ministern, Béchir Aouar, samt generaldirektörerna för telefon- respektive post- och telegraf förvaltningarna.

»Vinter» och »Vårtecken» för Söderhamnsfabrikens nya fotoklubb

Vid Söderhamnsfabriken bildades den 7 november i fjol en fotoklubb, som redan har ett 25-tal medlemmar.

Styrelsen har följande utseende: ordförande Åke Jonsson, Vt 62, sekreterare Allan Ask, Vt 66, kassör Ruben Dahlöf, Vt 62, och utan särskild funktion Stig Johansson, Vt 62.

Klubben har redan hunnit med en fototävling med mottot »December», till vilken inflöt femton bilder. Tävligen avgjordes genom röstning vid en träff den 29 januari, och resultatet blev att Stig Johansson, Vt 62, segrade med en verkligt rolig och originell julbild, vilken vi ser t. h. Tvåa i fototävlingen blev Sune Johansson, Vt 62, och trea Stig Johansson, Vt 62.

Två nya tävlingar har utlysts, nämligen »Vinter» och »Vårtecken», till vilka bilderna skall vara inlämnade respektive 1 april och 15 maj. Bilderna skall vara omonterade och minst i format 6 x 9 cm.

Lunchmusik

Varför får ej kapellet Fjäderbockarna spela på lunchen mer än två gånger per år? När man lyssnar till deras sprittande toner och glada takter känner man sig glad i hägen och dagens arbete går som en dans. Den musik som vanligtvis exekveras är däremot alldeles för bullersam och har ej den uppiggande verkan som man tycker att sådan musik borde ha.

Många som älskar glad och lätt musik.

En hel del förslag till LM-visa

har strömmat in, och texterna har på många håll varit riktigt bra och har satts till lättsjungna melodier. Tyvärr har textförfattarna ej tänkt på att LM Ericsson är en riks- och världsomspännande organisation, och visorna har därför blivit alltför lokalbetonade för att kunna användas i större sammanhang. Mening- en var ju att åstadkomma en speciell LM-visa, som skulle sjungas, då LM-are från olika företag samlas vid festligare tillfällen t. ex. på Skansen-dagen. Kontakten ber att få tacka alla deltagarna för visat intresse, och beklagar att ej något av bidragen kunnat användas. Därmed får det vara slut med tävlingen för denna gång. De insända manuskripten kan återfås på redaktionen.

LM-kören går in för moderna toner

LM-körens årsmöte hölls torsdagen den 28 januari i Huvudfabrikens matsal. Efter allmän tedrickning förklarade ordföranden årsmötet öppnat, varefter ny styrelse valdes. Repertoarfrågan ventilerades livligt, och man enades om att detta år införa lättare musik på programmet. De första »låtar» man skall nöta in är bl. a. Sympathy, Sweet Sue och Night and Day.

Den nya styrelsen fick följande sammansättning:

Ordförande: Rolf Löchen, Tu, vice ordf.: Gunnar Åberg, NC, sekreterare: Ulla Starek, Gs, kassör: Bertil Franzon, Go, revisorer: Sture Bäckström, Rr, Lilli Kronqvist, Cr, körmästare: Arzine Johansson, Vt 12, bibliotekarie: Linnéa Öst, Vppk. Styrelsesuppleanter blevo Sven Ljunggren,

Bridgespalten

I stället för de vanliga bridgeproblemen vill Kontakten här bjuda sina läsare något nytt. Vi har tänkt att i tre nummer i följd införa fem frågor, vilka Ni skall besvara. Såväl bud- som spelfrågor kommer att ställas, och dessa skall Ni besvara enligt Culbertsons regler, varvid experter från Bridgeklubben poängsätter svaren. Segrare blir den som erhåller högsta poängsumman på de tre omgångarna och erhåller 25 kronor för sin tankemöda. Nästföljande svar belönas med 15 kronor för den hedersamma placeringen.

1. Ingen i zonen, budgivning:

Syd	Väst	Nord	Öst
1 sp	D	2 r	pass
?			

Syd har:

Sp E, D, 8, 5, 3. Hj 9, 5, R D, 8, 5. Kl E 7, 4.

2. NS i zonen, budgivning:

Syd	Väst	Nord	Öst
?	1 sp	2 hj	pass

Syd har:

Sp 9, 5, Hj 10, 8, 2, R E, K, Kn, 9, Kl E, 8, 4.

3. Alla i zonen, budgivning:

Syd	Väst	Nord	Öst
1 hj	pass	1 sp	pass
2 r	pass	2 s	pass
?			

Syd har:

Sp 2, Hj E, K, 8, 6, 5, 4, R K, D, 10, 8, 4, Kl 6.

4. Nord har:

Sp E, 7, 5, Hj 8, 6, 3, R E, 7, 5, Kl 10, 8, 4, 2.

Syd har:

Sp K, D, Kn, 10, 9, Hj E, K, 5, 2, R 9, Kl E, 7, 4.

Syd spelar 4 sp. Väst spelar ut Kl K. Syd tar med E och spelar sp K samt sakar sp 5. Ö o, V bekänna. Vad spelar syd lämpligen härnäst?

5. ÖV i zonen, budgivning:

Syd	Väst	Nord	Öst
?	1 sp	2 r	pass

Syd har:

Sp 8, 7, 4, Hj E, Kn, 8, 3, R K, 10, 2, Kl Kn, 6, 5.

Laa, Ingrid Staaf, Gk, Gertrud Gohs, Lok. Revisorsuppleant blev Karin Brandt, Gaa. Till festkommitté valdes Sture Bäckström, Svea Gustavsson, Vt 32, med Sven Ljunggren som suppleant.

Julkorsordet

hade lockat många att pröva sina huvudkrafter, men det visade sig tyvärr, att hälften av korsordstävlarna hade gått bet på uppgiften. Den först öppnade rätta lösningen tillhörde herr Nils Andersson, Vpp, vid Söderhamn-fabriken. Vi gratulerar och översänder den utlovade tian med posten. Den rätta lösningen ser ut som ovan.

Matematisk tankenöt

Julfirandets intensiva nötbätande är nu definitivt slut, varför Kontakten i stället vill bjuda på en tankenöt, som kan vara nog så svår att knäcka. Den först öppnade rätta lösningen belönas med en ovikt tia, och skall vara redaktionen tillhanda senast den 10 mars. Problemet i ett nötskal är följande:

Vi har ett tal, som börjar med siffran fyra. Om vi dividerar detta tal med två, kommer det nya talet att innehålla samma siffror i samma ordningsföljd som hos det obekanta talet, dock med den skillnaden att siffran fyra i början av talet nu i stället står i slutet. Vilket är talet?

Manuskript

till nästa nummer av **KONTAKTEN** bör vara redaktionen tillhanda senast den 15 mars.

FRÅN FÖRETAGSNÄMNDERNA

Filialen i Göteborg

Sammanträde den 25 november 1953

I Konjunkturinstitutets höstrapport har refererats en rundfråga som gjorts till ett antal industriföretag om hur dessa bedömer utvecklingen beträffande försäljning, priser m. m., omtalade sekreteraren. Härav framgår att de större företagen inom verkstadsindustrin anser en stabilisering av nuvarande sysselsättning trolig. På grund av lagerminskningar hos förbrukarna har dessa nu börjat öka sina beställningar, vilket medfört att orderingången, som tidigare varit avsevärt mindre än produktionen, nu börjar bli ungefär lika stor som produktionen.

Prisnivån har visat en tendens att sjunka. För produkter med mycket långa leveranstider har emellertid de sedan åtskilliga månader sjunkande priserna ej påverkat priserna på de under året levererade varorna. Den lägre prisnivån kommer emellertid successivt att slå igenom.

Det har uttalats vissa farhågor för en konjunkturedgång i USA. Även om en sådan skulle bli av relativt ringa omfattning, vilket anses troligt, är en återverkan på den svenska konjunkturen sannolik.

Den helt övervägande delen av våra order på montagearbeten är på löpande räkning, anförde hr Zernbladh. Det är därför inte möjligt att på längre sikt bedöma arbetstillgången. Sysselsättningen på anläggningsavdelningen i Göteborg är emellertid för närvarande god och kan anses tryggad under första hälften av år 1954.

Orderingången på de produkter Filialen säljer för Försäljningsbolaget och Radiobolaget har i år varit något större än under motsvarande tid föregående år, meddelade hr Hansson. Däremot har kabelbeställningarna minskat jämfört med i fjol.

Hr T Ericsson omtalade, att även om FÖB:s orderingång på anläggningsarbeten i huvudsak kan anses tillfredsställande, är läget påtagligt konkurrensbetonat. In-

dustriföretagen uppskjuter ofta större rationaliseringsplaner på grund av kreditvärigheter. Å andra sidan är kanske möjligheterna till försäljning till kommunala inrättningar något större än tidigare.

AB Rifa

Sammanträde den 2 december 1953

Rifas orderingång under de nio första månaderna i år har varit ca 30 % större än under motsvarande tid i fjol, till största delen beroende på att moderbolaget har ökat sina beställningar, omtalade hr Olstedt. Även radioindustrin och radiohandeln har emellertid visat något större köpintresse.

Storleken av inläggande order har under den senaste tiden varit i huvudsak konstant. Jämfört med samma tid i fjol har den emellertid ökat med ca 10 %. Faktureringen har varit mindre än under samma tid föregående år. Då leveranserna till moderbolaget varit lika stora de båda åren, hänför sig minskningen till leveranserna till övriga kunder.

Kravet på korta leveranstider blir allt betydelsefullare. Produktionen blir härigenom mera svärbemästrad ur planeringssynpunkt och mera ojämn, omtalade hr Brahme. Det är nödvändigt att forcera leveranserna till Transmissionsavdelningen vid Huvudfabriken, då de kondensatorer som skall levereras, ingår som delar i mycket stora leveranser från Transmissionsavdelningen. Dessa kommer att försenas, om Rifa inte snabbt kan leverera ifrågasvarande detaljer.

Det höga svenska kostnadsläget gör det svårt för oss att med framgång konkurrera med de utländska företagen, omtalade hr Olstedt. Exporten har hittills under året varit obetydlig, men det torde finnas vissa möjligheter att inom den närmaste tiden få en del exportorder. Med de möjligheter som finns att förutse produktionen under kommande år, har vi anledning att räkna med en viss ökning

av densamma. Genom de rationaliseringar, som planeras behöver vi emellertid inte öka personalstyrkan utan räknar med ett oförändrat personalbehov.

Vid sammanträdet berördes även vissa skyddsfrågor och lämnades en redogörelse för MP-kondensatorernas uppbyggnad och tillverkningsätt samt för nyheter beträffande driften.

Telesignalfabriken

Sammanträde den 9 december 1953

Sex förslag hade inkommit sedan föregående sammanträde, varav fyra belönats med sammanlagt 170 kronor.

Dagsläget

Fabrikens tillverkning utgöres för närvarande till en viss del av legoarbeten för Huvudfabrikens räkning, omtalade hr Nilsson. Produktionen under den närmaste 3-månadersperioden kan beräknas komma att ligga på nuvarande nivå med dessa legoarbeten och tillverkning av egna produkter. Några permitteringar är icke aktuella för dagen.

Orderingången av telesignalmateriel under oktober månad var avsevärt större än under någon av årets tidigare månader, medan orderingången under november var av ungefär genomsnittlig storlek. Den större orderingången under oktober torde i huvudsak ha berott på en tillfällig anhopning av order. Lagren hos agenterna utomlands tycks emellertid ha minskat, varför det torde finnas anledning att hoppas på en viss ökning av orderingången under följande månader.

Lokalfrågor

Då det kan antagas, att det för tillverkning av telesignalmateriel inte kommer att under lång tid erfordras så stora lokaler som fabriken nu disponerar, finns planer på att koncentrera verkstadslokaler till bottenvåningen och härigenom

frigöra övriga lokaler för andra ändamål. Närmast skulle det i så fall bli fråga om att inreda dessa till kontorslokaler, som Huvudfabriken för närvarande har brist på.

Hr Thorelli framhöll, att en dylik omändring torde bli relativt dyrbar. På så sätt kan emellertid betydande byggnadsinvesteringar undvikas. Hr Lindberg påpekade, att en koncentration av tillverkningen av telesignalmateriel samt överflyttning av en kontorsavdelning till de lokaler som på så sätt friställes måste vara till fördel för Telesignalfabriken, då den medför större stabilitet.

Rationaliseringsfrågor

Hr Junberger framförde synpunkter på omplanering av vissa lagerutrymmen, varigenom det skulle bli möjligt att spara in transportkostnader. Ordföranden ansåg, att det inte var lämpligt att göra några sådana förändringar förrän beslut fattats angående lokalernas utnyttjande i stort.

Vid efterarbeten på lackerade detaljer har det förekommit att lackeringen skadats, sade hr Hedström, som ansåg att vikten av att lackerade detaljer behandlas försiktigt borde understrykas. Vår tillverkning är för närvarande att anse som stycketillverkning, sade hr Lagerstedt. Det går därför inte att inlägga kontroll efter varje arbetstempo och det måste därför förekomma vissa efterarbeten även på färdiga detaljer. Givetvis är det emellertid viktigt att de detaljer, som är lackerade, behandlas med all försiktighet. Detta har vid olika tillfällen betonats men kan vara värt att ytterligare understrykas.

Vid sammanträdet demonstrerades även en nykonstruerad personsökarcentral av hr Ahlberg.

Aktiebolaget Alpha, Sundbyberg

Sammanträde den 10 december 1953

Sedan föregående sammanträde hade förslagskommittéerna behandlat två förslag, för vilka ersättning utgätt med sammanlagt 175 kronor.

Dagsläget

Hr Rössel omtalade, att orderstocken under tiden januari—oktober sjunkit avsevärt, och då även faktureringen för 1953 beräknas bli mindre än föregående år, kan årsresultatet ej väntas bli tillfredsställande.

Enligt budgeten för år 1954 kan omsättningen inte heller i fortsättningen bli av sådan storleksordning att hela produktionsapparaten tas i anspråk. Alla tänkbara besparingar i fråga om förbrukningsmateriel, minskad kassation etc. eftersträvas och för att nedbringa omkostnaderna har bl. a. under senare tid inga nya tjänstemän anställts för att fylla uppkomna vakanser.

Orderläget ur försäljningssynpunkt är visserligen bättre än för ett år sedan, påpekade hr Thorén, men vi får även i fortsättningen vara beredda på hård konkurrens.

Stationsmontagen

Sammanträde den 10 december 1953

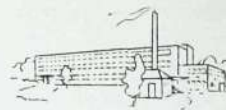
Då utsikterna för år 1954 är mycket svåra att bedöma, råder det mycket olika åsikter om konjunkturutvecklingen under den närmaste tiden, omtalade hr Patricks. Det allmänna intrycket är emellertid att den svenska industrin hittills har klarat sig relativt bra trots sitt höga kostnads-läge. För LME:s del är situationen ungefär densamma som vid föregående sammanträde. Framtidsutsikterna kanske dock ter sig något osäkrare dels på grund av att Televerkets anslag för budgetåret 1954—55 eventuellt kommer att bli nedskuret och dels även beroende på att konkurrensen på utlandsmarknaderna ytterligare hårdnat.

Antalet anställda montörer har sedan föregående sammanträde ökat. Stationer har igångsatts bl. a. i Östersund, Kiruna och Borås. Ökningen av antalet abonnenter har under de senaste månaderna visat en något stigande tendens. Läget för montagens del kan alltså bedömas som relativt gynnsamt och för den närmaste framtiden synes sysselsättningen vara tryggad.

Sedan föregående sammanträde hade två förslag inkommit och behandlats av förslagskommittén. Ersättning hade utgått med sammanlagt 200 kronor.

I samband med Televerkets 100-årsjubileum har till Televerket överlämnats en tablå, som utvisar Stockholms-distriktets telefonnät.

På tablån kan avläsas, hur man i dag telefonerar automatiskt från olika stationer i Stockholms ytter- och innerområden. Hr Patricks demonstrerade tablån för nämndens ledamöter.

Katrineholmsfabriken

Sammanträde den 11 december 1953

Det är inte möjligt att definitivt uttala sig om arbetsituationen vid fabriken under det kommande året, innan slutligt meddelande erhållits om storleken av Televerkets anslag under nästa budgetår. Om det blir fråga om en temporär minskning av leveranserna till Televerket, torde detta emellertid inte behöva medföra några uppsägningar vid fabriken, då den naturliga avgången i så fall torde vara tillräcklig, omtalade hr Jonsson.

I dagens läge är det ofta leveranstiderna, som är utslagsgivande i den hårda konkurrensen och det är därför av allra största betydelse att dessa hålls. Försäljningen har nyligen begärt en ytterligare avkortning av leveranstiderna på vissa produkter.

Hr Lundgren framhöll, att det för närvarande förekom en del overtidsarbete vid fabriken, beroende på att vissa expressorder utöver den budgeterade tillverkningen erhållits. Dessutom har personalavgången varit något större än beräknat. I fråga om kuggfräsningen ter sig utsikterna mindre gynnsamma, beroende på att produktionen av fingerskivor troligen kommer att minska något under den närmaste tiden. Detta kan emellertid komma att kompenseras av en eventuell ökning av behovet av kuggfräsning för telefonsvararen.

Sociala förmåner

Sekreteraren lämnade en redogörelse för de sociala förmånerna för de anställda vid fabriken och omtalade, att ersättning vid militär repetitionsövning utgick enligt vissa fastställda normer. Huruvida ersättning skall utgå är beroende på den anställdes ålder och anställningstid.

Arbetsunderstöd kan efter slutad anställning vid uppnådd understödsålder utgå till arbetare med minst 20 anställningsår. Förutom åldersunderstöd utgår under vissa förhållanden även invalidunderstöd, hustruunderstöd och änkeunderstöd. Efterlevande till arbetare, som varit anställda hos bolaget i minst ett år, erhåller vid arbetares frånfalle ett engångsbelopp som begravningshjälp. Vid sjukdom kan bidrag erhållas från hjälpkassan. Normerna härför framgår av den sammanfattning, som finns tryckt.

Det är ett anställningsvillkor att personalen är sjukförsäkrad i erkänd sjuk-kassa. Vid sjukdom bidrar bolaget till betalning av läkararvode med hälften av den ersättning som sjukkassan ger. Vid

besök hos läkare, som tillämpar sjuk-kassetaxan, blir på så sätt läkarvården kostnadsfri för den anställde och i viss utsträckning även för familjemedlemmar.

Karlskronafabriken

Sammanträde den 14 december 1953

Den bedömning av 1953 års produktion, som gjordes för cirka ett år sedan, har visat sig överensstämma rätt väl med antalet tillverkade apparater, meddelade hr Olsson. Vad beträffar produktionen under år 1954 har Televerket lämnat en stor order på telefonapparater. Televerket har emellertid även begärt att få leveranstakten under första halvåret minskad något. Detta kan troligen i huvudsak upp-vägas av en del exportorder. Huruvida Televerket senare kommer att begära att få leveranstakten minskad även under andra halvåret, är för dagen inte klart. Som helhet förefaller det emellertid som om produktionen under år 1954 skulle komma att ligga på i stort sett samma nivå som år 1953. Fabriken torde därför ha behov av ungefär samma personalstyrka som för närvarande. Under senare tid har för övrigt personalstyrkan ökat något, vilket i huvudsak sammanhänger med att produktionen av kapslar har forcerats.

Förslagsverksamheten

Inget nytt förslag hade inkommit sedan föregående sammanträde.

Nämndens ledamöter kunde kanske i större utsträckning än vad som nu är fallet bidra till att aktivisera förslagsverksamheten, anförde hr Fast. Hr Olsson anförde, att propaganda för förslagsverksamheten förekommit dels som radiopropaganda och dels genom att belönade förslag utställts i en monter. Genom propaganda på avlöningskuverten och genom att taga upp förslagsverksamheten på organisationernas sammanträden vore det kanske möjligt att ytterligare intensifiera densamma. Denna fråga skulle under hand diskuteras av förslagskommittén och representanter för personalorganisationerna.

Hr Jonsson framhöll, att propaganda för förslagsverksamheten ofta medförde resultat. Det hade nämligen visat sig att vissa bra förslag vid många tillfällen icke inlämnats utan att förslagsställaren särskilt uppmanats härtill av arbetsbefäl eller andra.

Kvalitetspropaganda

En propagandakampanj skall uppläggas vid Huvudfabriken för att i möjligaste mån minska kassationen i den utsträckning den är påverkbar, meddelade hr Jonsson. Propagandan riktas dels till verkstadspersonalen, dels till konstruktörer och försäljare.

På avlöningskuverten kommer under viss tid att tryckas teckningar med texter angående vikten av kvalitet. Propagandan till konstruktörerna har ordnats genom en kurs, som vi hoppas skall resultera i att konstruktörerna tar större hänsyn till tillverkningssvårigheter vid fastställande av toleranser etc.

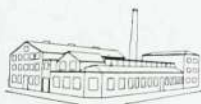
Personalvård

Hr Lindahl redogjorde för de olika sociala förmånerna vid fabriken och omnämnde att sociala förmåner i form av kontanta bidrag utgår bl. a. vid läkarbesök, då bolaget bidrar med hälften av det belopp sjukkassan betalar. Då sjuk-kassan ersätter $\frac{2}{3}$ av läkararvodet enligt sjuk-kassetaxan, innebär detta att personalen och i viss utsträckning familjemedlemmar har fri läkarvård vid besök hos läkare som tillämpar sjuk-kassetaxan.

Arbetsunderstöd kan efter slutad anställning utgå vid uppnådd understöds-ålder till arbetare med minst 20 års anställning. Förutom åldersunderstöd utgår även under vissa förhållanden invalid-understöd, hustruunderstöd och änke-understöd. Efterlevande till arbetare, som varit anställda hos bolaget i minst ett år, erhåller vid arbetares frånfalle ett engångsbelopp som begravningshjälp.

Vid sjukdom kan bidrag erhållas från hjälpkassan. Normerna härför framgår av den sammanfattning, som finnes tryckt. Vid militär repetitionsövning utgår även i vissa fall bidrag från bolaget.

Vid sammanträdet berördes även möjligheterna att genom fabriken inköp ordna vissa privatinköp. Det framhölls att inköpsavdelningen med nuvarande kapacitet inte har möjlighet att ordna detta. Vidare demonstrerades vissa nykonstruktioner inom apparatområdet av hr Wrette.

Aktiebolaget Alpha, Uddevalla

Sammanträde den 15 december 1953

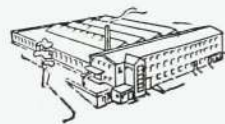
Sedan årets början har orderbeståndet minskat med cirka 25 %, omtalade hr Rössel. Minskningen var störst i början av året, till följd av annulleringar. Denna minskning hänför sig huvudsakligen till LME och övriga koncernföretag, medan

orderbeståndet från övriga kunder i Sverige har ökat.

Den direkta exporten är inte av någon större omfattning. Vissa exportorder, som sedan länge legat färdiga har icke kunnat effektueras på grund av betalnings-svårigheter. Med undantag för en del väggtag består vår export av material-provningsmaskiner och hydrauliska pressar. Då vi får räkna med en minskning av den totala omsättningen för år 1953 i jämförelse med föregående år, kan vi inte räkna med ett tillfredsställande ekonomiskt resultat för året.

Vissa tecken tyder emellertid på att vi kan se på verksamhetsåret 1954 med en viss tillförsikt. Sälunda har ordertillflödet under november månad varit större än under tidigare månader, omtalade hr Rössel.

I budgeten för 1954 förutses en viss ökning av faktureringen. Man kan nog detta till trots inte heller nästa år räkna med något överskott på rörelsen, då omsättningen i så fall skulle behöva öka ytterligare. På grund av väntad hårdnande konkurrens har man under budgetarbetet räknat med en viss reduktion av försäljningspriserna. Till följd härav är det nödvändigt att sänka omkostnaderna och genom rationalisering förbilliga tillverkningen.

Söderhamnsfabriken

Sammanträde den 17 december 1953

Produktionen av fingerskivor kommer under nästa kvartal att fortgå i nuvarande takt, omtalade hr Ericsson. Produktionen av gamla typen av samtalsräknare kommer likaledes att fortsättas i nuvarande takt under nästa kvartal. Däremot kommer produktionen av nya samtalsräknaren att minskas något efter årsskiftet. Även i fråga om 25-stegsväljare, väljarskenor, proppsnören samt linje- och snörparsaggregat kommer produktionen under nästa kvartal att fortgå i oförändrad takt såvitt nu kan bedömas. Hopsättningen av järnvägssignalmateriel har under de senaste månaderna ökat avsevärt, varigenom ett eftersläp har inarbetats. Nuvarande produktions-takt torde få hållas tills vidare.

Hr Jonsson framhöll, att situationen för företaget som helhet icke förändrats mera väsentligt under de senare månaderna. Läget ter sig emellertid nu något osäkrare än tidigare, beroende på att det antytts att Televerkets anslag kan komma att nedskäras. Om så blir fallet, kommer det att medföra en viss minskning av

sysselsättningsmöjligheterna. Televerket har vidare anhållit om förlängning av leveranstiderna på vissa beställningar. På utlandsmarknaderna har konkurrensen ytterligare hårdnat men även på senare tid har företaget erhållit vissa utlandsorder.

Förslagsverksamheten

Två förslagsställare hade sedan föregående sammanträde inkommit med förslag. Båda hade belönats med sammanlagt 90 kronor. Därjämte betalades en tilläggsersättning med 25 kronor för ett tidigare belönat förslag.

Vid sammanträdet berördes dessutom yrkesundervisningen samt demonstrerades en ny telefonapparat.

Svenska Radioaktiebolaget

Sammanträde den 3 december 1953

Läget för rundradiotillverkningen är i år bättre än förra året på grund av att vårt ingående lager är lägre och produktionen är omlagd. Lönsamheten är emellertid sämre genom att den hårda konkurrensen framtvingat lägre priser, anförde hr Blomberg.

För att stimulera intresset för televisionen har representanter för några radiofirmor, bland dem Svenska Radioaktiebolaget, samt för handeln uppväktat statsmakterna med begäran om koncession för televisionssändningar under viss tid innan den statliga televisionen kommer igång.

Faktureringen på kommunikationsradioområdet, som låg efter under andra tertialet, har förbättrats och större delen av eftersläpningen är nu inhämtad. Orderstocken på kommunikationsradio är tillfredsställande. På transmissionssidan skall betydande order levereras under år 1954.

Förhållandena inom företaget i övrigt kännetecknas av fortsatt rationalisering. Konkurrensen från utlandet, särskilt Tyskland, gör att vi måste förbilliga våra produkter för att kunna hålla marknaderna.

Vad arbetstillgången beträffar kan enligt budgeten för nästa år beräknas att i det närmaste lika stor personal som f. n. kommer att kunna sysselsättas under år 1954.

Förslagsverksamheten

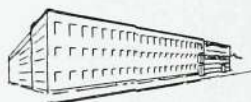
Sedan föregående nämndsammanträde hade fem nya förslag behandlats av förslagskommittén. Av dessa förslag hade

tre belönats med sammanlagt 285 kronor. Hrr Lundberg och Sellerstedt påpekade, att den omständigheten att belönade förslag snabbt kommer till utförande, många gånger stimulerar förslagställaren mera än själva belöningen av förslaget.

Hr Lindén meddelade, att belönade förslag remitterades till vederbörande instans men att det i en del fall kunde inträffa att en konstruktionsförbättring eller dylikt ej var aktuell för tillfället utan först då nya order lades upp. På så sätt kunde det ibland dröja något innan förslagen kom till utförande.

Nybyggnadsarbetet

Arbetet med de nya omklädningsrummen beräknas vara avslutat i januari, omtalade hr Blomberg. I viss mån har en försening blivit följden av att gatuarbetet fördröjts, så att man inte kunnat börja arbeta från Fridhemsgatan, där ingången till omklädningsrummen skall tagas upp. Centralförrådet börjar taga form. Råmaterialförrådet flyttas först och de övriga förråden något senare under året. Det gamla råmateriallagrets lokaler skall disponeras av verktygsförrådet. Industriegatan 3 blir infart för inkommande trafik. Så snart arbetskraft kan friställas från ombyggnaden av källaren, skall arbetet på modernisering av Vt 11 återupptagas, vilket bör kunna ske i början av 1954.

Ermi

Sammanträde den 15 december 1953

För att få en utgångspunkt för att bestämna materielåtgång och löneutgifter, varigenom också den finansiella sidan av verksamheten kan planeras, är det nödvändigt för ett företag av Ermis storlek att varje år uppgöra en budget för den kommande verksamheten, anförde hr Avermark. Budgetarbetet tillgår så att de olika avdelningarna uppgör förslag till budget var för sig, varefter en sammanställning av förslagen sker. På basis av avdelningarnas uppgifter diskuteras sedan sysselsättning, materielbehov, kapitalbehov etc. samt väntade resultat. Hr Gerdhem påpekade, att om väsentligt ändrade förhållanden inträder under det år för vilket en budget gäller, vidtages erforderliga ändringar i densamma.

Den preliminära budgeten för år 1954 är relativt försiktigt uppgjord, omtalade hr Drouge. Man har räknat med låga priser och hoppas att kunna öka produktionskvantiteten för att därigenom kunna rationalisera mera och på så sätt få möjlighet att sälja till lägre priser. Ökade försäljningsansträngningar har gjorts så-

väl i Sverige som på utlandsmarknaderna.

Företagsnämnden 5 år

Med anledning av att 5 år förflutit sedan företagsnämnden vid Ermi startades, hade hrr Christenson, SAF, Flyboo, LO, och Lindell, TCO, inbjudits till sammanträdet för att ge nämndens ledamöter de centrala organisationernas synpunkter på det arbete företagsnämnderna utträttar inom svensk industri.

Hr Christenson framhöll att inga resultat av bättre samarbete på arbetsplatsen åstadkommes enbart genom att en företagsnämnd skapas. De som sitter i nämnden kan inte väntas ha kontakter på alla områden och ägna sig åt alla frågor. En väg att få så många som möjligt med i nämndarbetet är att bilda underkommittéer till företagsnämnderna. Dylika kommittéer har bildats på en del håll och har behandlat uppkomna problem, sådana de tar sig uttryck på vars och ens arbetsplats.

Informationen är en mycket viktig punkt på nämndernas arbetsprogram. Detta gäller speciellt den ekonomiska informationen. Information får inte lämnas för informationens egen skull, utan ansträngningar måste göras för att ge ledamöterna en bild av hur företaget ekonomiskt ter sig.

Hr Flyboo påpekade, att en företagsnämnd, för att kunna fortleva, måste ge resultat på den lokala arbetsplatsen och att verksamheten måste förgrenas. Förslagsverksamheten är här en väsentlig fråga. Allt bör göras för att få fram många och goda förslag.

Det är ingen tvekan om att företagsnämnderna borde kunna accepteras av alla och att alla har nytta av det arbete, som nedlägges inom nämndverksamheten, sade hr Flyboo.

På centralt tjänstemannahåll är man på det klara med att de möjligheter företagsnämndsavtalet ger inte alltid varit en tillräcklig sporre till medverkan från den enskilde tjänstemannens sida, anförde hr Lindell. För denne ligger det närmare till hands än för arbetaren att när det gäller såväl trygghets- och trivselfrågor som information gå tjänstevägen. På längre sikt är det emellertid av utomordentligt stor vikt att tjänstemännen deltar aktivt i nämndarbetet.

Vidareinformationen berördes vid flera tillfällen. Det påpekades att ännu icke allt som är möjligt gjorts åt detta svåra problem. Större krav måste ställas på alla parter för att vidareinformationen skall bli intresseväckande och vederhäftig. Man måste dock vara realistisk. Det finns inga möjligheter att nå alla, utan man måste inrikta sig på att i första hand nå de anställda, som verkligen är intresserade av att få information.